

3 Aruba

Walk-in prikken verlengd tot en met donderdag

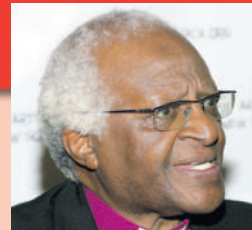
8 Economie

Dataverbruik in Nederland verder toegenomen

10 Wereld

Zuid-Afrikaanse bisschop Desmond Tutu (90) overleden

12 Sport

Curaçaos Beach Tennis was actief in Brazilië

DNM wil uitstoot broeikasgassen lokaal compenseren

SAN NICOLAS — Directie Natuur en Milieu (DNM) staat een lokaal en vrijwillig carbon credits-systeem voor, waarmee de uitstoot van broeikasgassen gecompenseerd wordt door het lokaal aanplanten van (inheemse) bomen. Het idee komt al voor in de beleidsnota 'Build with Nature' maar is inmiddels verder uitgewerkt.

Door onze verslaggever
Nadine Salas

In een gesprek met *Amigoe* licht directeur van DNM Gisbert Boekhoudt het concept toe: "Er zijn veel verschillende mogelijkheden maar wat wij willen stimuleren is om een systeem om Aruba te organiseren zodat bezoekers en mensen die hier wonen, werken en autorijden, CO2-uitstoot kunnen compenseren met geld waarvoor nieuwe bomen geplant kunnen worden." Het idee was al opgenomen in de beleidsnota 'Build with nature' uit 2019 maar de directeur zegt inmiddels gesprekken te hebben gehad met onder andere Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA) en de Aruba Tourism Authority (ATA) over de mogelijkheid om inwoners en toeristen hier (vrijwillig) aan mee te laten betalen.

Zorgen voor natuur
FPNA is als stichting formeel aangewezen door de overheid om te zorgen voor bepaalde natuurgebieden en dit zijn gebieden die hersteld kunnen worden, zoals de zandafgravingen aan de oostzijde van het eiland. Maar ook in het midden van het eiland zijn verschillende kale plekken door graafwerkzaamheden, stelt Boekhoudt. "De aanbeveling is dat gebieden hersteld kunnen worden, met hele specifieke soorten lokale beplanting. Ideaal zou zijn dat het de organisatie

van het park dit gaat opzetten. Het park beschikt over heel beperkte middelen en dan is dit de manier om het natuurbeheer te stimuleren alsook de adaptatie aan klimaatontwikkelingen", legt de DNM directeur uit. "Dit biedt de mogelijkheid om mensen de gelegenheid om hun activiteiten lokaal te compenseren."

Boekhouden

"Of er nu wordt gefinancierd of ge-offset, op de een of andere manier ga je een administratie bijhouden. Het is boekhouden, hoeveel heb ik in de portemonnee en hoeveel heb ik uitgestoten en wat leggen we vast. En dat doet de natuur voor ons", stelt Boekhoudt. "Het betalen hiervoor is een sturingsmechanisme. Maar op Aruba worden bepaalde processen zoals afvalverwerking en het inzamelen en ontmantelen van afval, niet apart in rekening gebracht, zoals in andere delen van de wereld wel gebeurt. Dan lijden diegenen die hiermee zijn belast altijd een verlies zonder dat ze er iets voor terugkrijgen. We moeten leren hoe we omgaan met afval en CO2-uitstoot."

Gangmaker

Wie de gangmaker wordt en het project zou moeten trekken is nog niet bekend. DNM is vooral een instantie die beleid maakt legt Boekhoudt uit. "We hebben geopperd dat dit een taak is voor een uitvoerende organisatie en hoe dat dan precies geor-

ganiseerd wordt, daar gaan we niet over. Ideaal gezien zou je willen dat er instantie zo dicht mogelijk bij de natuur zelf is, dan zijn de administratieve kosten het laagst. Als je daar nog andere schakels tussen zet, dan heb je verlies op het runnen van een programma. Dus het liefst zo dicht mogelijk bij de natuurbeschermers zelf." De krant nam contact op met Natasha Silva, de conservatie manager van de FPNA om commentaar. "We staan open voor de mogelijkheid van carbon offsetting", stelt Silva. "We zijn zelf ook nog bezig de mogelijkheden te onderzoeken. Er komt nogal wat bij kijken om het succesvol te maken en daarom is FPNA zich nog aan het oriënteren."

Systemen

Internationaal zijn er al verschillende systemen om de uitstoot van broeikasgassen te compenseren, zo kan men bijvoorbeeld wanneer men op reis gaat met het vliegtuig carbon credits kopen waarvoor elders bomen worden aangeplant, maar ook bijvoorbeeld wanneer men een boek koopt om de productie ervan te compenseren.

Of toeristen dit eventueel verplicht zouden moeten betalen, zegt Boekhoudt: "Dat is helemaal afhankelijk van hoe vooruitstrevend je wil zijn om werkelijk iets aan de CO2-uitstoot te doen. We zijn helemaal nog niet zover." Deze krant probeerde contact op te nemen met ATA-directeur Ronella Croes om te polsen wat hun mening is. Dit lukte echter niet voor het ter perse gaan van deze editie.

Vervolg op pagina 3

Vuurwerkverkoop begonnen

ORANJESTAD — De verkoop van vuurwerk is weer begonnen. Tot in de avond van 31 december blijven de vuurwerkcontainers van negen uur 's ochtends tot negen uur 's avonds geopend voor klanten die van vuurwerk houden. De belangstelling daarvoor is de laatste jaren licht tanende. Klanten moeten ouder zijn dan twaalf jaar, bij twijfel is een legitimatie verplicht. Aan kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar wordt niets verkocht, tenzij ze begeleid worden door een ouder. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het vuurwerk eerder wordt afgestoken dan tijdens de jaarwisseling.

Weerrampen kosten miljarden dollar meer dan vorig jaar

LONDEN — De tien duurste weerrampen van dit jaar hebben voor meer dan 170 miljard dollar schade aangericht. Dat is 20 miljard dollar meer dan in 2020, zo heeft de Britse liefdadigheidsinstelling Christian Aid vandaag bekendgemaakt. De niet-gouvernementele organisatie (ngo) berekent ieder jaar wat overstromingen, branden en hittegolven kosten op basis van verzekeringsclaims.

De ngo zegt dat de opwaartse trend de door de mens veroorzaakte klimaatverandering weerspiegelt. De duurste ramp was orkaan Ida die in het oosten van de VS huishield en voor pakweg 65 miljard dollar schade veroorzaakte. De orkaan kwam aan land in Louisiana, baande zich een weg naar het noorden en veroorzaakte grote overstromingen in New York en directe omgeving.

De dodelijke overstromingen in België en Duitsland in juli waren goed voor 43 miljard dollar. Ook Limburg en Noord-Brabant werden toen getroffen door overstromingen na langdurige regenval. Een koudegolf en een winterstorm in Texas kostten 23 miljard, overstromingen in de Chinese provincie Henan in juli leverden naar schatting 17,6 miljard dollar aan schade op.

Andere rampen die enkele miljarden dollars kostten, waren overstromingen in Canada, vorst in het late voorjaar in Frankrijk die de wijngaarden beschadigde en een cycloon in India en Bangladesh in mei. Rampen in rijke landen voeren de boventoon omdat de infrastructuur daar beter verzekerd is en de financiële schade in arme landen vaak niet te overzien is.

Swiss Re, 's werelds grootste herverzekeraar, schatte halverwege december dat natuurrampen en extreme weersomstandigheden dit jaar voor ongeveer 250 miljard dollar aan schade hebben veroorzaakt. Volgens het bedrijf was dat een stijging met bijna een kwart ten opzichte van een jaar eerder.

President Polen houdt omstreden mediawet tegen met veto

Foto: Shutterstock

Andrzej Duda

Warschau — De Poolse president Andrzej Duda heeft zijn veto uitgesproken over een mediawet die volgens tegenstanders de persvrijheid beperkt. De omstreden wet was eerder deze maand goedgekeurd door het parlement in Warschau tijdens een stemming die niet bij de oppositie was aangekondigd.

Een wet kan in Polen pas in werking treden als de president zijn handtekening eronder zet, maar Duda maakte al eerder bekend dat niet te willen doen. Duda gebruikt zijn vetorecht, omdat hij naar eigen zeggen de zorgen van Polen deelt over de inperking van vrijheden. Tienduizenden mensen hebben tegen de wet gedemonstreerd. De regering wil buitenlandse

beïnvloeding via de media tegengaan door uitzendvergunningen voortaan alleen nog af te geven aan buitenlandse zenders die hun hoofdstigting in de Europese Unie hebben en bovendien niet afhankelijk zijn van een partij met een hoofdstigting buiten de unie. Volgens tegenstanders richt de wet zich vooral op de regeringskritische nieuwszender TVN24, eigendom van het Amerikaanse Discovery.

De Verenigde Staten zeiden na de stemming in het parlement 'extreem teleurgesteld' te zijn, maar spraken ook hun vertrouwen in Duda uit. Door de wet tegen te houden vermijdt Duda een conflict met de Amerikanen, maar komt wel zijn relatie met de conservatieve regeringspartij Recht en Rechtvaardigheid (PIS) onder druk te staan.

Xi'an verbiedt autorijden na corona-uitbraak

XI'AN — De Chinese autoriteiten hebben de 'strengste maatregelen' afgekondigd in de miljoenenstad Xi'an om daar een corona-uitbraak tegen te gaan. Zo is autorijden in de meeste gevallen niet toegestaan, tenzij mensen bijvoorbeeld de weg op moeten voor virusbestrijding.

Foto: Shutterstock

China meldde vandaag 162 nieuwe besmettingen, waarvan 150 zijn vastgesteld in Xi'an. De stad met 13 miljoen inwoners ging vorige week in een strenge lockdown.

De politie gaat auto's controleren. Wie de regels overtreedt kan tien dagen celstraf krijgen en een boete van omgerekend 69 euro. Autoriteiten spuiten onder tussen ook desinfectiemiddel rond in Xi'an. Inwoners worden verzocht om hun ramen dicht te houden en geen oppervlaktes van gebouwen of planten op straat aan te raken.

Historische stadsmuur in Xi'an, China

Straffen

Door de lockdown mochten mensen al nauwelijks naar buiten. Per huishouden mag één persoon eens in de drie dagen boodschappen doen. Mensen moeten de autoriteiten of hun werkgever om toestemming vragen als ze de stad willen verlaten.

De Chinese overheid heeft 26 ambtenaren van Xi'an onbekende straffen opgelegd. Ze zouden onvoldoende hebben gedaan om de uitbraak te voorkomen en te beperken. Vorige week, nog voor

de lockdown inging, begon Xi'an met het testen van alle inwoners. China vreest dat er besmettingen onopgemerkt blijven, waardoor het virus uiteindelijk op meer plekken in het land kan opduiken. De overheid hoopt de uitbraak de kop in te kunnen drukken voordat de Olympische Winterspelen in februari van start gaan in Beijing. China voert een streng coronabeleid. Uitbraken worden bestreden met lokale lockdowns en het massaal testen van inwoners.

VISIÓN LATINA

Een nieuwe Latijns-Amerikaanse lente?

Zuid- en Midden-Amerika zijn Aruba's naaste burenen. Reden voor de Amigoe om Guillermo Llanta, Arubaan, regelmatig een column te laten schrijven over ontwikkelingen in Latijns-Amerika op het gebied van politiek en literatuur.

Gabriel Boric sprak mooie woorden nadat op de avond van 19 december duidelijk was geworden dat hij ruim had gewonnen in de tweede ronde van de Chileense presidentsverkiezingen. Hij zou de president zijn van alle Chilenen, zo liet hij in zijn overwinningstoespraak weten. Man of vrouw, oud of jong, student of arbeider, immigrant of van indiaanse afkomst, hetero of homo: iedereen hoorde erbij en iedereen zou kunnen rekenen op een deel van de Chileense rijkdom. Mooie woorden, zeker. Clichés, ook dat. Maar in het sterk gepolariseerde Chili toch vooral woorden die een duidelijk signaal afgaven, woorden die een belofte inhielden.

Er was voor de Chilenen werkelijk iets op het spel bij de tweede ronde van de presidentsverkiezingen. De jonge sociaal-democraat Gabriel Boric, afkomstig uit het diepe zuiden van

la dictadura gay nadrukkelijk werden aangewakkerd.

In zijn overwinningstoespraak sprak Boric niet alleen Spaans; hij zei ook enkele woorden in het Mapudungun, de taal van de Mapuche, de belangrijkste inheemse bevolkingsgroep van Chili. Ook als het ging om de pueblos originarios stonden Boric en Kast lijnrecht tegenover elkaar: waar de eerste culturele diversiteit en inclusiviteit benadrukte, verdedigde de tweede de belangen van de blanke grootgrondbezitters in Araucanía, de regio ten zuiden van Santiago waar de Mapuche al sinds de koloniale tijd strijden voor hun land, hun cultuur en hun taal. Dat doen ze met wapens, maar ook met woorden. Rayen Kvyek, dichter, dramaturg en politiek activist afkomstig uit de nación mapuche, verwoordt op cynische wijze het gedachtegoed van Kast als hij schrijft: "Wie strijdt tegen de vervuiling van de rivieren, de zee en de meren is een terrorist. Wie strijdt voor de vrede en harmonie van moeder aarde en

haar inwoners is een terrorist. Wie strijdt tegen de aanleg van stuwmeren is een terrorist." Dichteres Graciela Huinao, die voor haar poëzie zowel het Mapudungun als het Spaans gebruikt, toont zich melancholiek, misschien zelfs pessimistisch als ze schrijft over de loika, een inheemse vogel die met uitsterven wordt bedreigd: "Waarom zingt de loika nog? Als de boom waarin hij altijd zong is omgehakt. [...] Waarom zingt de loika nog? Als de grond waarop hij zijn nesten bouwde gestolen is." Door zich in hun eigen taal tot de Mapuche te richten, liet Boric duidelijk weten dat ook zij erbij horen in het nieuwe Chili. Heel fijn, zullen de Mapuche zeggen, dank u wel. En vervolgens zullen ze graag van hun nieuwe president horen wat hij van plan is te doen tegen de mijnbouw en de bosbouw in hun gebied.

Vooral in de eerste ronde was er veel bangmakerij: tegenstanders van Boric wakkerden de angst aan dat hij van Chili een communistische dictatuur wil-

de maken en het land wilde uitleveren aan het castrochavismo. De kans dat Chili onder Boric een tweede Cuba, Venezuela of Nicaragua wordt lijkt klein. In het verleden heeft hij zich kritisch uitgelaten over bijvoorbeeld mensenrechtenschendingen door het regime van Nicolás Maduro en de verkiezingsfraude van Daniel Ortega.

Bovendien heeft de coalitie waarmee Boric de verkiezingen won, geen meerderheid in het parlement. Hij zal dus compromissen moeten sluiten met andere, meer rechtse partijen om iets voor elkaar te krijgen. Radicale veranderingen zijn hierdoor niet te verwachten. Wel wil Boric werk maken van sociale hervormingen, wil hij investeren in de zorg en het onderwijs, en zal er meer aandacht zijn voor klimaatverandering. De rekening van dit alles komt terecht bij de economische elite: die moet meer belasting gaan betalen.

Geen castrochavismo maar een nueva izquierda democrática. De belofte is dui-

delijk: vanaf maart 2022, wanneer Boric aantreedt als jongste president ooit, moet Chili een nieuwe linkse koers gaan varen waarbij de macro-economische voorspoed van het land eerlijk verdeeld zal worden over alle Chilenen. Kortweg: meer Allende, minder Pinochet. Symbolisch wat dit betreft is dat kort voor de tweede ronde van de presidentsverkiezingen Lucia Hiriart overleed, de weduwe van Pinochet. In 2022 zal ook de grondwet van de oud-dictator ten grave worden gedragen; in de tweede helft van komend jaar wordt een nieuwe con-

stitución gepresenteerd, waar de bevolking middels een referendum haar oordeel over mag geven.

In 2022 zijn er presidentsverkiezingen in onder andere Colombia en Brazilië, landen waar Gustavo Petro en Luiz Inácio Lula da Silva, ideologische bondgenoten van Boric, bovenaan staan in de peilingen. Het begin van de Chileense herfst zou zo maar het begin kunnen zijn van een nieuwe Latijns-Amerikaanse lente.

GUILLERMO LLANTA

Bericht aan onze abonnees en adverteerders:

Op dinsdag 28 en woensdag 29 december verschijnt de Arubaanse editie van Amigoe niet, omdat de redactie die dagen een training volgt om een nieuwe digitale editie voor te bereiden. De eerstvolgende krant die verschijnt is die van 30 december. Dat is tevens de laatste krant van dit jaar.

Team Amigoe Aruba

Online shoppen: Meeste producten in strijd met chemische wetgeving

BRUSSEL — Een grote meerderheid van de producten die op het internet verkocht worden is niet in regel met de Europese wetgeving rond chemische stoffen. Dat meldt nieuwsdienst IPS.

Het Europese Agentschap voor Chemische stoffen (ECHA) en agentschappen in de EU-lidstaten controleerden bijna zesduizend producten die online te koop worden aangeboden. De resultaten zijn onthutsend: in meer dan vijfduizend gevallen werden inbreuken vastgesteld. Maar liefst 78 procent van de gecontroleerde producten bleek in strijd met de Europese wetgeving rond chemische stoffen (REACH). Het gaat onder meer om textiel, leer, producten voor kinderverzorging, speelgoed en ju-

welen. Het aantal inbreuken lag hoger bij online marktplaatsen dan in webshops.

Consumenten

Zo'n 2600 producten werden gecontroleerd op de aanwezigheid van stoffen waarvan het gebruik wettelijk beperkt wordt, zoals kankerverwekkende stoffen of chemicaliën die de voortplanting in gevaar brengen. Producten met dergelijke stoffen zijn wettelijk enkel

beschikbaar voor professionele gebruikers. Maar 99 procent van de gecontroleerde stoffen was aanwezig in producten die gewoon te koop waren voor consumenten. Er werden daarnaast ook inbreuken vastgesteld rond het gebruik van cadmium in juwelen en flatalen in speelgoed. Ftalaten zijn stoffen die plastic buigzamer maken, maar ze hebben een hormoonverstorende werking.

In driekwart van de onderzochte producten werd ook een gebrek aan informatie op het etiket vastgesteld. Insecticiden en andere bestrijdingsmiddelen scoorden nog slechter. Bijna acht op de tien producten (77 procent) was niet in orde. In de meeste gevallen gaat het om producten voor het grote publiek, die op het etiket beweren 'niet-toxisch', 'onschadelijk' of 'milieuvriendelijk' te zijn.

COVID-19 UPDATE

Aantal gevallen coronavirus Aruba

26 december 2021

	Totaal	Ingezetenen	Niet Ingezetenen
Nieuwe gevallen	148	90	58
Actief	883	565	318
Hersteld	16584	14936	1648
Positief	17648	15678	1970
Overleden	181	177	4
Opgenomen in het ziekenhuis	4	ICU AUA 0	ICU COL 6
Gevaccineerd	84513		

STOP DE VERSPREIDING VAN COVID-19

Losse Verkooppunten

Super Food Supermarket

Citgo Seroe Blanco

Citgo Boulevard

Citgo Sta. Cruz

S. Chow Supermarket

Ling & Sons Supermarket

Plaza Book Shop (Dakota)

Wei Ming Supermarket

Fa Yang Supermarket

New Food Center

N.G. Supermarket

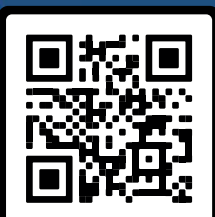

E-CODE MAS FACIL Y SIGUR!

CMB Online Banking y Mobile Banking App a upgrade e sistema pa login, e-Code ta haci bo experiencia di online y mobile banking uno mas facil y sigur.

Explora horizontenan nobo

Ban combersa...

SCAN ME

Christmas Contest

Trece bo receta di pasco traha cu Frisian Flag pa Compra NV y gana!

ULTIMO DIA PA PARTICIPA TA DECEMBER 31

NOMBER:
TELEFOON:
RECIPE:

AWG 750,-

AWG 500,-

AWG 250,-

Nieuwe samenwerking Aruba Health App en SITA moet reizen vergemakkelijken

ORANJESTAD — Het ministerie van Volksgezondheid en Toerisme hield onlangs een bijeenkomst met het bedrijf SITA, samen met vertegenwoordigers van de Aruba Health App en een grote Amerikaanse luchtvaartmaatschappij over een nieuwe samenwerking die het internationaal reizen moet vergemakkelijken door covid-test- en vaccinatiebewijzen sneller deelbaar te maken. Zo laat gezondheidsminister Dangui Oduber (MEP) weten in een persbericht.

SITA is een multinational IT-bedrijf dat zich specialiseert in communicatie en technologie voor de luchtvaart. Het bedrijf bestaat reeds meer dan 70 jaar en bedient vandaag de dag 95 procent van internationale bestemmingen. Het lanceert nu een 'Digital Travel Declaration'-systeem, dat het reisproces moet versnellen door het mogelijk te maken om de vereiste covid-informatie zoals PCR-testresultaten en vaccinatiebewijzen van te voren door te geven aan de autoriteiten van het bestemmingsland.

Dat gebeurt door de informatie van laboratoria in de VS en Canada via de gezondheidsautoriteiten van dat land te verifiëren, dan

direct naar de luchtvaartmaatschappijen te sturen, en vervolgens naar de gezondheidsautoriteiten van Aruba. Dit alles gebeurt voor de reis en geeft de reiziger een 'pre-clearance'

waardoor er tijd bespaard wordt bij aankomst op Aruba. De overheden krijgen zo ook een beter overzicht van wie het land in en uit reist, aldus de website van SITA. De digitalisatie van het ve-

rificatieproces moet het delen van data betrouwbaarder maken, opstopping en stress verminderen, en het overheden mogelijk maken om 'hun grenzen op een veilige manier te heropenen'.

Onderhoud Archeologisch Museum hoogst noodzakelijk

ORANJESTAD — Het Nationaal Archeologisch Museum Aruba (Nama) kampt met achterstallig onderhoud. Voor het project 'Mantiendo herencia biba den tempo' worden twee nieuwe (tijdelijke) exposities ontwikkeld. Voorwaarde is dan wel dat de lekkende daken worden gerepareerd van het monumentale complex, bestaande uit verschillende panden. Dat is ook opgenomen in het projectvoorstel, legt de interim-directeur van het museum Pancho Geerman uit. In april volgend jaar hoopt men van start te kunnen gaan met het onderhoud.

Door onze verslaggever
Nadine Salas

In het pand dat aangeduid wordt als 'het cunucuhuis', heeft het dak een constructiefout en dit moet helemaal vervangen worden, hetgeen duur is, stelt Geerman. Ook het dak van de 'fruteria' moet gerepareerd worden. Gaten in het complex zijn onvoldoende onderhouden, waardoor het water niet goed kan wegstromen en het laagste punt zoekt. "Je hoeft maar een paar scheuren in het gebouw te hebben en de regen dringt er doorheen", zegt Geerman. "Dat is het grootste probleem dat we hebben." Daarnaast kampt men ook met achterstallig onderhoud van het gebouw. Zo is het ijzer dat in de houten shut-

ters zit gaan roesten en heb je 'muurkanker', wat ontstaat doordat het zout in de muur de pleisterlaag aanvreest en de verf gaat bladderen. Het pand is in 2007 opgeleverd en in 2017 zijn de laatste delen onderhouden, maar er is geen continu onderhoud, legt de directeur uit. Ook zijn gebouwen hier veelal gebouwd op hoe het weer meestal is, maar als het bijvoorbeeld regent vanuit een andere richting, dan kan de regen inslaan.

Bestek

Voor de twee nieuwe exposities en de reparatie van de daken is een miljoen florin begroot in het project. Geerman geeft aan dat vanwege de recente prijsstijgingen in het transport en de kosten

van bouwmaterialen, hij verwacht dat dit bedrag waarschijnlijk te weinig gaat zijn. Samen met het Monumentenbureau wordt hier nu een bestek voor gemaakt, waarna een inschrijving volgt. De directeur verwacht dat wanneer de reparatiewerkzaamheden eenmaal beginnen, deze vier tot vijf maanden gaan duren. "Het bouwkundige traject en het inhoudelijke traject voor de exposities, die lopen naast elkaar", stelt Geerman. "Wat ik wil benadrukken is dat deze gebouwen in deze organisatie, heel veel potentieel hebben. Ook door het meer gebruiken en het anders gebruiken. Met name de binnentuin en ook 's avonds."

Tijdelijke exposities

De twee nieuwe exposities zijn tijdelijk te zien, waarschijnlijk voor een periode van 5 tot 7 jaar. De eerste expositie gaat over de familie Ecury, die in het complex woonde en hoe zij verbonden zijn met de ontwikkeling van Oranjestad en hun bijdrage aan Aruba, onder andere in de jaren '30. "De tweede expositie is een heel interessante,

het gaat over welke zaken die men van waarde vond en daar moet nog veel onderzoek naar gebeuren. Je moet kijken naar de geschiedenis, welke zaken vond men toen van waarde. Bijvoorbeeld de waarde die de natuur had voor de eerste bewoners, was heel anders dan de waarde die de natuur had voor kolonisten. En dat is nu weer aan het veranderen. Eigenlijk willen we een expositie opzetten waarbij een aantal waarden in de samenleving door de tijd heen worden belicht." Curator Renwick Heronimo werkt reeds een jaar aan het onderzoek, over nog een jaar moet het tweejarige project afgerond zijn.

Het project wordt voor een deel gefinancierd door Unoca en de rest probeert het museum via een andere financierder te behalen, dat kan lokaal zijn maar ook in het buitenland. Zo is men in gesprek met het Prins Bernard Fonds Caribisch Gebied en de Mondriaan Stichting. Maar bijvoorbeeld ook de Centrale Bank van Aruba heeft eerder meegeholpen projecten te financieren, aldus Geerman.

Walk-in prikken verlengd tot en met donderdag

ORANJESTAD — Het Crisisteam en de Directie Volksgezondheid (DVG) laten weten dat de mogelijkheid om zich te laten prikken zonder afspraak met een booster verlengd is. Ook vanaf vandaag tot en met donderdag 30 december van acht uur 's ochtends tot drie uur 's middags kan men zich laten prikken met een booster tegen Covid-19 bij het bij Centro Deportivo Libertador Betico Croes.

De DVG waarschuwt dat het niet bedoeling is dat mensen die positief zijn getest voor corona, in isolatie zitten of in quarantaine, een test hebben gedaan voor corona en nog in afwachting zijn van het resultaat naar de massapriklocatie komen. Inmiddels stond de het aantal actieve coronabesmettingen gisteren op 883, met een *positivity rate* van 43 procent. Het gemiddelde aantal nieuwe besmettingen per week is gestegen naar 120 per dag. Op dit moment liggen er vier mensen in het Horacio Oduber Hospitaal (HOH) op de intensive care en geen enkele op de algemene zaal. In Colombia liggen er 6 Arubanen op de intensive care en ook hier geen enkele op de algemene zaal. Bij het ter perse gaan van deze editie waren er nog geen nieuwe cijfers bekend.

Eerste dosis

De inlooppogelijkheid bij de massapriklocatie is al een aantal malen verlengd vanwege grote belangstelling. Iedereen van twaalf jaar en ouder kan dus nog terecht voor een gratis vaccinatie met de eerste dosis bij Centro Deportivo Libertador Betico Croes in Santa Cruz. Minderjarigen moeten met een ouder komen. Mensen zonder AZV die al een tijd op Aruba wonen, moeten kunnen aantonen hoe lang dit is.

Mensen met een Nederlands paspoort moeten aantonen dat ze minimaal 1 maand hier wonen en mensen zonder Nederlands paspoort minimaal 2 maanden. Arubaanse studenten die in het buitenland wonen komen ook in aanmerking, deze moeten aantonen dat ze studeren.

Tweede dosis

Om in aanmerking te komen voor de tweede prik moet men de eerste prik minstens drie weken geleden hebben gekregen en het vaccinatiebewijs en de AZV-kaart meenemen.

Booster

Mensen vanaf 50 jaar en ouder kunnen inlopen voor een prik met de booster. Ze moeten hun tweede vaccinatie minstens 6 maanden geleden hebben ontvangen. Als ze daarna toch positief zijn getest met corona, dienen ze minimaal 6 maanden te wachten voordat ze in aanmerking komen voor een booster.

Aanmelden

De eerste en de tweede prik met het vaccin tegen corona wordt gegeven in de mobiele unit van Bureau Rampenbestrijding. Deze staat geparkeerd naast Centro Deportivo Libertador Betico Croes. Enkel de booster shots worden binnenin het sportcentrum gezet. Voor meer informatie kan men de Facebookpagina van de Directie Volksgezondheid Aruba bezoeken of bellen naar 522-4200 of 280-0101.

DNM wil uitstoot broeikasgassen lokaal compenseren

Vervolg van pagina 1

Winst

De DNM-directeur erkent dat voor klimaatverandering nog een hoop winst te behalen valt met de uitstoot van broeikasgassen en wijst erop dat de raffinaderij nu gelukkig gesloten is. "Dat is een grote winst voor het verminderen van de uitstoot." Maar hierna is het Water en Energiebedrijf (WEB) de grootste partij qua uitstoot van broeikasgassen. "Toen de WEB de oude stoomturbines uitfaseerde werd al veel winst geboekt in de uitstoot en de overgang van diesel naar gas voor de productie van water en stroom is ook weer winst die is geboekt", stelt Boekhoudt. Ook de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en de afvalverwerkingsinstallatie zijn boosdoeners. Bij de RWZI is dat niet zo zeer CO2 maar methaangas en biogassen. Dat geldt ook voor de afvalverwerking. Biogas verzamelt zich in de stortplaats en komt eruit. Soms vliegt dat in brand.

Kaalslaan

Maar ook het bouwrijp maken van terreinen, dat is juist het weghalen van de vegetatie en de planten die juist CO2 zouden kunnen opslaan. Als het terrein bouwrijp wordt gemaakt zonder dat er vegetatie voor terugkomt, is er een nettoverlies. "Dat wil je eigenlijk voorkomen", zegt Boekhoudt. In 'Building with nature' wordt juist samen met Directie

Infrastructuur en Planning (DIP) gekeken welke vegetatie moet blijven staan op een bouwterrein. Op Aruba zelf zijn er geen cijfers beschikbaar uit onderzoek voor de CO2 uitstoot. De cijfers die er zijn worden voornamelijk door internationale partijen of organisaties berekend. Zij doen dit op basis van de hoeveelheid brandstoffen die het eiland inkoop en gebruikt en dat wordt omgerekend.

Voor het sluiten van de raffinaderij in 2012, berekenden zij dat per capita, dus per inwoner, Aruba op de zevende plaats stond in de wereld top tien van grootste broeikasgasuitstoters. Maar als je kijkt naar absolute cijfers qua uitstoot dan is de hele Caribische regio minder dan eenhonderdste (>0,01) van de hele wereldvoorraad broeikasgas uitstoot en dat is dan inclusief de raffinaderijen op Curaçao en Trinidad.

De directeur legt uit dat het een tijdje de bedoeling geweest is en dat er een in de directie energie zaken zou komen, net zoals 30 jaar geleden. In Nederland worden energie en klimaat aan elkaar gekoppeld bij energie zaken, maar ook de uitstoot van broeikasgassen wordt bijgehouden. Dat valt onder het ministerie van Economische Zaken.

Maar op Aruba is er nu ook minister van Energie, een andere van Economische Zaken en nog een an-

dere van Natuur en Milieu, merkt hij op. Of het idee voor een Voluntary Emission Reduction (VER) zoals genoemd wordt in het beleidsplan uit 2018 wordt uitgevoerd, is nog niet duidelijk. "We zijn nu na de verkiezingen en er is een nieuw regeerakkoord. Zoals bij COP 26 tot nu toe, is het bij beloftes gebleven, maar na belofte komt de uitvoering. Een intentieverklaring is niet voldoende. Als je hout wil zagen, dan moet de zaag het hout wel raken en moet het niet bij een intentie blijven", aldus de DNM-directeur.

Illegale boot onderschept, drugs uit zee gevist

ORANJESTAD — De Kustwacht Caribisch Gebied detecteerde zaterdagochtend een verdachte boot die richting Aruba voer. De Kustwacht stuurde een Metal Shark ter hoogte van Arashi, maar toen sloeg het verdachte vaartuig op de vlucht. De patrouilleboot loste waarschuwingsschoten, waarmee de boot werd gestopt. Deze werd doorzocht door het kustwacht personeel, maar er werden geen illegale goederen aangetroffen. Ook de politiehelikopter en landpatrouilles troffen niets aan. De twee bemanningsleden, een van Dominicaanse en een van Venezolaanse afkomst, werden overgedragen aan Korps Politie Aruba (KPA) voor verder onderzoek, meldt de Kustwacht. In de ochtend echter zagen de kustwachthelikopter en politiehelikopter verdachte pakketten in zee drijven. Patrouilleschip Zr. Ms. Holland voer naar de locatie en viste de pakketten op uit zee, waar drugs in zaten.

Voor alle
vragen en
verzoeken om
informatie, bel
naar 582-4333

Amigoe
di Aruba

Kersttoespraak gouverneur Aruba Alfonso Boekhoudt:

‘Geestelijk welzijn zorg van ons allen’

ORANJESTAD — In zijn kersttoespraak 2021 houdt de Gouverneur van Aruba, Alfonso Boekhoudt, een pleidooi voor de geestelijke zorg op Aruba als taak voor ons allen. Hij noemt dit een van de meest ernstige uitdagingen waarmee het land Aruba wordt geconfronteerd, “maar waarover wij niet zo makkelijk praten”.

Hier volgen enkele passages uit zijn toespraak: “Ik heb het over geestelijke gezondheid. Van mensen die leven met depressie of paniekaanvallen tot mensen die vechten tegen gevoelens van wanhoop en angst. Men zou kunnen denken dat een dergelijk grote uitdaging die zoveel mensen raakt, iets is waarover wij kunnen praten; dat er voldoende aandacht voor is en dat er voldoende hulpmiddelen zijn om ermee om te gaan. In werkelijkheid ligt dit helaas anders.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie zal depressie in het jaar 2030 wereldwijd de belangrijkste oorzaak van ziekte zijn. Of het nu onze fysieke of geestelijke gezondheid betreft, het bewerkstelligen van een aanvaardbaar niveau van gezondheid is een van de grootste uitdagingen waar wij in onze tijd voor staan.

Terwijl wij proberen onze economie weer op te bouwen en een sterkere samenleving tot stand te brengen, moeten wij ook deze nieuwe uitdagingen het hoofd bieden. Wij realiseren ons dat de welvaart niet gelijk genoeg verdeeld is om het niveau van welzijn en solidariteit tot stand te brengen dat wij voor ons eiland wensen. Deze rechtvaardige verdeling moet een constant doel zijn van elke regering.

Het geestelijk welzijn van ons land is even belangrijk als het welzijn dat voortvloeit uit economische investeringen en activiteiten. Onze prioriteit op Aruba moet zijn om samen vooruit te komen - als eenheid, zodat wij beschikbaar blijven en ervoor zorgen samen te werken in het belang van degenen in onze gemeenschap die ons het hardst nodig hebben. Samen moeten wij ervoor zorgen dat niemand wordt buitengesloten, aan de kant wordt gezet of genegeerd.

Wij hebben veel te lang bijna hermetisch gezweven over het onderwerp van geestelijke gezondheid: een taboe dat verschillende generaties heeft overleefd en dat verschillende gebieden binnen onze maatschappij doorkruist.

Nu, in het jaar 2021, zijn er nog steeds te veel mensen die denken dat er iets mis is met hen wanneer zij vechten tegen een of andere vorm van depressie of angst. Door de stigmatisering die rondom dit is om het niveau van welzijn en solidariteit tot stand te brengen dat wij voor ons eiland wensen. Deze rechtvaardige verdeling moet een constant doel zijn van elke regering.

Dit zorgt ervoor dat wanneer wij wel praten over de uitdagingen op het gebied van de geestelijke gezondheid, dit pas is wanneer er sprake is van tragische ge-

volgen. Maar de volgende dag gaat onze samenleving weer over tot de orde van de dag. Deze houding is verkeerd: wij kunnen geen succes behalen als land als wij binnen onze gemeenschap geen ruimte bieden aan degenen die met deze uitdaging te maken hebben. Volgens Respaldo lijdt momenteel 1 op de 10 personen op Aruba aan een of andere geestelijke aandoening. Dit is een op de tien mensen in elke wijk, op elke werkplek of binnen elke familie.” Tot slot een persoonlijke oproep van de gouverneur, nu we aan de poorten staan van een nieuwjaar:

“Wees vriendelijker en solidair met elkaar. Hoe mooi zou het zijn als wij allemaal wat vaker op de lijn komen bij personen om ons heen, om te kijken hoe het écht met ze gaat! Een groet, een berichtje, wat genegenheid. Net zoals wij dat doen tijdens de kerstperiode, maar dan het hele jaar door. Misschien betekent het voor jouzelf niets speciaals, maar voor een ander kan het een wereld van verschil maken. En wanneer wij zien dat er echt iets niet goed gaat, hetzij met onszelf of met anderen, laten wij dan niet bang zijn om erover te praten, steun te vragen of steun te bieden.”

Oplossing Kerstwoordzoeker

N	H	H	K	I	R	C	G	G	M	T	H	W	K	N	H	Y	N
R	O	Q	S	S	K	E	B	A	V	B	Z	N	C	W	K	E	X
U	X	S	M	B	Q	P	H	Y	K	M	F	R	K	E	G	J	M
K	O	D	S	H	P	T	E	V	L	A	S	H	R	A	Q	E	Y
E	J	L	H	B	S	K	O	E	M	W	A	S	D	U	W	M	V
R	N	S	X	R	E	W	A	I	N	B	T	T	E	B	E	J	K
S	J	E	E	D	P	K	L	A	V	B	S	S	K	H	B	N	E
T	W	K	N	K	C	L	M	R	O	E	I	M	E	F	X	J	R
F	H	I	E	A	I	T	G	O	E	L	O	L	L	U	C	F	S
E	K	Y	Y	E	S	J	M	F	L	V	H	J	K	E	I	P	T
E	D	A	W	R	C	T	J	O	N	T	R	R	S	E	S	M	D
S	M	I	E	W	J	Z	I	O	E	S	W	H	T	Z	E	I	I
T	W	K	M	F	G	O	P	B	J	L	X	C	A	E	J	V	N
H	V	J	I	U	R	T	T	S	R	E	K	Q	L	L	S	U	E
Z	A	L	I	G	Q	W	O	F	W	A	F	U	Y	S	R	X	R
W	D	P	A	E	N	G	E	L	T	L	F	V	O	G	A	R	T
K	E	R	S	T	L	I	C	H	T	O	V	I	B	T	A	B	T
J	K	E	R	S	T	R	O	T	O	N	D	E	E	U	K	H	F

- AYACKA
- EZEL
- KAARSJES
- KERSTFEEST
- KERSTMAN
- KINDEKE
- STAL

- BETHLEHEM
- FAMILLIE
- KERSTBOOM
- KERSTHAM
- KERSTROTONDE
- PIEK
- ZALIG

- ENGEL
- FEESTDAGEN
- KERSTDINER
- KERSTLIGHT
- KERSTTRUI
- QUESILLO

HERINNERING
2021

AMIGOE
Meer dan alléén een krant!

Geachte abonnee,

De abonnementsprijs voor de Amigoe Aruba was sinds 1 januari 2020 verhoogd naar 38 florin.

Helaas hebben niet alle abonnees hun automatische of doorlopende betalingsopdracht bij de bank aangepast. Neem alstublieft contact op met Zulaika Kelly voor uw rekeningsaldo voordat u naar de bank gaat.

Onze bankrekeningnummers zijn als volgt:

CMB rekeningnr. 20651903
Aruba Bank rekeningnr. 6000400190

RBC Royal rekeningnr. 100031723
Banco di Caribe rekeningnr. 81027801

Vergeet niet uw naam en abonnement rekeningnummer te vermelden, bij ontbrekende informatie kunnen we uw betaling helaas niet afboeken.

Voor meer informatie kunt u ons bellen tussen 8:00 uur en 14:00 uur op 582-4333.

Wij waarderen uw loyaliteit als trouwe lezer.

SPECIAL ANNOUNCEMENT
HOLIDAY CLOSING HOURS

In connection with the holidays our member banks will be closed for the public on the following dates:

Friday, December 31st, 2021 All branches will close for the public at 12:00pm
Monday, January 3rd, 2022 All branches are open during regular hours

En conexión cu dianan di fiesta banconan miembro lo cera nan porta pa publico riba e siguiente dianan:

Diabierna, 31 di december, 2021 Tur sucursal lo cera nan porta pa publico 12:00pm
Dialuna, 3 di januari, 2022 Tur sucursal lo ta habri cu horario normal

AMIGOE

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

AMIGOE

Is studeren in Nederland jouw doel?
Lees de Amigoe Aruba om je taalvaardigheid te verbreden!
www.amigoe.com
582-4333

PhD-kandidate onderzoekt effect van blauw, rood en ver-rood licht op aardbeienplant

‘Bij rood licht denken de zaadjes: er is genoeg licht om te ontkiemen.’

Kryss Facun teelt aardbeien, in het kader van haar onderzoek aan de Universiteit van Aruba (UA): Indoor vertical farming in small island states: the Aruba case! Facun probeert haar aardbeien zo duurzaam en goedkoop mogelijk te houden, onder andere door te experimenteren met licht. Om te zien of hier kansen liggen voor Aruba. “Met de import van aardbeien zijn miljoenen gemoeid.”

door Kees Beekmans

De plantjes van Kryss Facun staan op vier planken in een oud kantoorgebouw op het terrein van Santa Rosa. De ramen zijn afgedekt met multiplex platen, aan de binnenkant witgeschilderd, zodat geen straaltje zonlicht naar binnen komt. De plantjes baden in licht van led-lampjes die door Facun zorgvuldig uitgekozen zijn. Drie van de vier planken ontvangen behalve wit licht tijdelijk ook licht van een andere golflengte. De ene plank krijgt een bepaalde periode extra blauw licht (golflengte ongeveer 450 nanometer), de tweede extra rood (660 nanometer), de derde extra ver-rood, dat met het blote oog niet meer zichtbaar is (730 nanometer). De vierde plank krijgt niks extra's, dat is de controleplank.

Boerenwortels

Je zou kunnen zeggen dat de aardbei-telende PhD-kandidate boerenwortels heeft want vroeger, toen ze nog op de Filipijnen woonde, hielp ze haar opa, die rijst verbouwde. “We verbouwden ook aubergines en andere groenten. Als meisje van vijf, zes jaar, moest ik ze water geven, plukken, snijden. Het was werk dat gewoon moest gebeuren.” Maar ze vond het

niet vervelend. “Toen al hield ik ervan door groen omringd te zijn en planten te zien groeien, vrucht te zien geven.”

Nu, op haar 34ste, is ze op nieuw landbouwer, na een lange omweg. Op haar zevente laat haar moeder, die inmiddels op Aruba hertrouwd is, haar en haar oudere zus overkomen. Ze doorloopt de basis- en middelbare school op het eiland en gaat studeren in Utrecht, waar ze eerst een bachelor Biologie behaalt en daarna een master in Environmental Sciences. Daarna gaat ze werken bij Rotterzwam, een Rotterdams bedrijf dat oesterzwammen teelt op kof-fiedik. “Daar heb ik me echt verdiept in wat een circulaire economie is, wat duurzaamheid is.” Twee jaar later keert ze terug naar Aruba, waar ze bij de raffinaderij aan de slag gaat. “Ja, dat klinkt als een rare transitie”, vertelt ze lachend, “maar het matcht wel omdat ze daar een project met microalgen hadden”. Als de raffinaderij sluit, solliciteert ze naar dit PhD-project bij de AU, waar ze in 2019 aan begint.

Uniek

Facun teelt haar aardbeien niet op hydroponics maar gewoon in de aarde. Andere aspecten van het project

kunnen volgens haar wel vernieuwend genoemd worden, zoals de combinatie van indoor en vertical farming. “In die wereld worden voornamelijk bladgroenten geproduceerd, maar ik teel groene planten die vrucht dragen.” En dat is betrekkelijk uniek. De reden om het binnen en verticaal te doen, is eenvoudig: op kleine eilanden is land een schaars goed. Ook het gebruik van led-licht is vrij uniek, zegt Facun. “In kassen wordt meestal *high pressure sodium* (HPS) gebruikt, zoals bij veel straatverlichting, maar er is nu led-licht op de markt dat minder energie verbruikt en langer meegaat.” Daarmee voldoet het project aan een

van de geboden van duurzaamheid: *reduce*. Ze houdt nauwkeurig bij hoeveel elektriciteit ze voor de plantjes verbruikt, niet alleen voor de led-lampjes, ook voor de airco die de ruimte koel moet houden. Tussen de 24 en 28 graden is ideaal voor haar plantjes. “Als het warmer is komen er geen vruchten”, zegt Facun. “Er zijn wel soorten die tegen hogere temperaturen kunnen, maar dan heb je land nodig.” Een tweede gebod van duurzaamheid is *re-use*. Met het hergebruik van een oud kantoorgebouw voldoet Facun ook hieraan. “En ik wil ook kijken of ik het water van de airco kan gebruiken.” Even nauwkeurig als ze het elek-

tricitetsverbruik bijhoudt, registreert ze hoeveel water en aarde de plantjes nodig hebben. Een voordeel van het binnenskamers telen is dat ze geen pesticiden nodig heeft, wat de kosten eveneens drukt, en beter is voor het milieu.

Miljoenen

Mocht Aruba naar aanleiding van de uitkomsten van haar onderzoek inderdaad aardbeien gaan telen - en zo de Arubaanse economie iets minder afhankelijk van het toerisme maken - dan zal het land moeten concurreren met import uit Nederland, Mexico en de Verenigde Staten. Daar komen de aardbeien die nu bij Superfood en Ling & Sons liggen vandaan. Hotels en restaurants gebruiken ze ook veel. Facun: “Met de Arubaanse import van aardbeien zijn miljoenen gemoeid.” Om te kunnen concurreren moet Facun de kosten zo laag mogelijk houden. En zorgen voor een zo groot mogelijke oogst in een zo kort mogelijke tijdsspanne. Daarom gaat haar onderzoek vooral over het effect van de verschillende kleuren licht op de plantjes. Facun wil weten of het toevoegen van blauw, rood en ver-rood licht invloed heeft op het ontkiemen van de plantjes, op de bloei en op het vormen van uitlopers. Uitlopers zijn wortelstengels waaraan dochterplantjes ontstaan.

Intelligent

Planten vertonen intelligent gedrag. Zonlicht bevat veel rood licht, en krijgen plan-

ten daar veel van, zo vertelt Facun, dan groeien ze recht omhoog. “Rood licht stimuleert vegetatieve groei omdat het de fotosynthese stimuleert.” Dat kan iedereen in zijn eigen tuin of woonkamer vaststellen. Minder bekend is dat zaadjes bij veel rood licht sneller ontkiemen. “Er is genoeg licht om te groeien, denken de zaadjes”, aldus Facun. Bevinden planten zich echter in de schaduw, en krijgen ze relatief meer ver-rood licht, dan hebben ze de paradoxale neiging harder te gaan groeien. Voor Facun is daar echter niks tegenstrijdigs aan. “Ze willen wegkomen uit de schaduw”, zo interpreteert ze dit gedrag. Er is een tweede effect van schaduw: planten gaan dan ook bloeien. Volgens Facun is dat om voor nakomelingen te zorgen voordat ze doodgaan, door een gebrek aan licht. “In de schaduw gaan planten in overlevingsmodus.” Of haar plantjes in overlevingsmodus ook meer uitlopers produceren, is een van de hypotheses die Facun graag wil testen. “Daar is nog weinig onderzoek naar gedaan. Je zou denken van wel, want als je moet overleven is het handig behalve zaden ook dochterplantjes aan te maken.”

Stressvol

Overigens krijgen de plantjes hooguit een paar weken extra blauw, rood of ver-rood licht. Facun: “Het zou voor een plant veel te stressvol zijn om vanaf het moment van ontkiemen tot en met het afwerpen van vruchten

onder extra blauw licht te moeten leven.” Het effect van extra blauw licht op aardbeienplantjes is nog niet helemaal duidelijk. Het wordt vaak bij het telen van bloemen gebruikt om de plant zelf kleiner te houden, vertelt Facun. In nog ongepubliceerd werk van een collega zou blauw licht de bloei stimuleren, maar Facun zou dat voor haar aardbeien graag ook zelf vaststellen. Gemiddeld doen haar plantjes over de cyclus van zaadje tot en met vrucht zo'n 90 dagen. Dat zijn grofweg vier oogsten per jaar. “Als je ze iets sneller kunt laten ontkiemen, wat nu zo'n twee weken duurt, en iets sneller kan laten groeien, zijn vijf oogsten per jaar misschien ook mogelijk”, aldus Facun. En wellicht dat met de uitlopers, waar nog maar weinig literatuur over is, ook tijd te winnen valt. “Als je na veertig dagen uitlopers krijgt, maar misschien al eerder onder blauw of rood licht, heb je nieuwe plantjes waarvoor je geen zaadjes hoefde te laten ontkiemen.” Dat scheelt ook weer tijd. Wat hoopt Facun aan het eind van haar PhD de startende Arubaanse aardbeiteler te kunnen adviseren? “Het zou mooi zijn als ik dan kon zeggen: Geef de zaadjes extra rood licht, dan ontkiemen ze sneller. En geef ze in die bepaalde periode meer blauw licht, dan produceren ze uitlopers en gaan ze sneller bloeien. Of misschien juist: haal dat blauwe licht maar weg, dat heeft helemaal geen zin. Dat zou ook een mooie uitkomst zijn.”

KvK: zorg voor actualisering data

ORANJESTAD — Ondernemers en bedrijven die in het register staan bij de Kamer van Koophandel (KvK) hebben tot 30 december om hun gegevens te actualiseren. Dat meldt de kamer aan de media.

Het is wettelijk verplicht om deze up-to-date te houden. Ook de betalingen voor inschrijving dienen uiterlijk 30 december voldaan te zijn. Betalingen die op 30 december zelf binnenkomen, worden pas in januari verwerkt. Daarnaast worden alle ondernemers opgeroepen om zich te registreren via het online systeem MyChamber zodat ze gegevens zelf kunnen bijhouden en wijzigen. Indien zij nog geen lid zijn, kan men dit aanvragen via

Het KvK-gebouw (archieffoto).

de website, telefonisch via 582-1566 extension 42/35/30 of via e-mail businessinfo@arubachamber.com. Indien

het bedrijf niet meer actief is wordt men ook gevraagd om dit zo snel mogelijk als inactief te melden of uit te schrijven.

Hospitaal past protocol spoedeisende hulp aan

ORANJESTAD — Het Horacio Oduber Hospitaal (HOH) laat weten dat de laatste tijd veel patiënten die aankloppen bij de spoedeisende hulp (SEH) coronaverschijnselen hebben of positief testen op Covid-19. Het hospitaal meldt dat het ook rekening moet houden met de gezondheid van andere patiënten en het personeel. Daarom

worden mensen die symptomen hebben van Covid-19 verzocht eerst hun huisarts te bellen (of het noodnummer van hun huisarts) of zich te registreren voor een test via telefoonnummer 280-0101 en het resultaat thuis af te wachten. Wanneer hun situatie thuis verergert, wordt gevraagd om de huisarts te bellen of bij

spoed het noodnummer van de huisarts. Door de week kan men ook tussen 19.00 en 07.00 uur de huisartsenpost bellen via het nummer 166 en in het weekend en gedurende de feestdagen zijn zij 24 uur beschikbaar. Als de huisarts het nodig acht dat de patiënt naar het ziekenhuis moet, dan wordt een ambulance gebeld.

OPINIE

Dangui's prikweiland

Deze week is men in Nederland begonnen met een veel efficiëntere manier van prikken. Men noemt deze nieuwe prikmethode ‘prikweiland’. Wie dat woord leest, is geneigd zich af te vragen: maar worden de mensen in Nederland echt de weilanden ingestuurd om daar geprikt te worden? Een terechte vraag, maar zo is het natuurlijk niet. Niet omdat er koeien in de weilanden zouden staan, want die staan daar allang niet meer. Boeren hebben ontdekt dat het efficiënter is ze het hele jaar door in de stal te laten staan. Waarom? Omdat ze dan het gras niet opeten! En gras dat niet wordt opgegeten, kan worden gemaaid en gedroogd en later als hooi worden verkocht. Nee. Nederlandse weilanden zijn tegenwoordig leeg, maarrrr... omstreeks deze

tijd van het jaar veel te dras-sig. Je kan daar niet zonder laarzen lopen. Bovendien is het koud in december, en wonderig. Niemand die in die ijzige wind zijn jas uittrekt, zijn mouw opstroopt en zijn schouder ontbloot. De mensen zouden massaal kou vatten, en sterven aan longontsteking. Het prikweiland zou z'n doel voorbijschieten.

Nee, ‘prikweilanden’ zijn helemaal geen weilanden, het zijn overdekte en verwarmde hallen, waar het droog is en warm – een sporthal bijvoorbeeld. In zo'n hal – zo'n prikweiland – zijn lange rijen stoelen neergezet voor hen die zich laten prikken. En dan komt de prikker bij al die mensen langs, met een prikkarretje, waarop alle spullen liggen – ongeveer zoals een koffiejuffrouw, maar nu met een vaccin of een booster.

Hoe is Nederland op dit briljante idee gekomen? Dat briljante idee om de mensen niet meer een voor een in een hokje te laten plaatsnemen, een methode die ‘priklijn’ wordt genoemd, maar ze gewoon achter elkaar op al die stoelen in een prikweiland te zetten, en een prikjuffrouw langs te laten gaan, dat briljante, veel efficiëntere idee, jawel, dat heeft Nederland van niemand minder dan onze eigen, Arubaanse Dangui. Dangui Oduber, MEP-minister van Volksgezondheid. Ze waren hier laatst, die macamba's, om te kijken hoe Aruba dat nou deed, dat prikken. En ze zagen hoe het er aan toe ging in het Centro Libertador Betico Croes. Hoe grote massa's mensen daar zeer efficiënt geprikt werden. Niemand die drie uur hoefde te wachten voordat-ie aan de beurt was. Het was per-

fect georganiseerd, iedereen zijn eigen afspraak, zijn eigen tijdslot. Het was in- en uitlopen. Kwestie van minuten. Zozeer waren die Nederlanders onder de indruk van de efficiëntie van deze prikweilandmethode - ‘Kom allemaal naar maar het weiland toe!’ - dat ze hem direct in Nederland hebben ingevoerd. Het was zelfs te zien op het NOS-journaal. ‘Nederland voert prikweilandlee van Arubaanse Dangui Oduber in.’ Wat een prachtige pr voor Aruba. Met dank aan Dangui.

Maar niet heus. Dangui werd door de NOS helaas niet genoemd, zijn idee wel. Om er zeker van te zijn dat de kranten dit toch niet zouden missen, stuurde Dangui ons allemaal een persbericht. Het was mijn idee!

KEES BEEKMANS

Breinbreker van de dag

Elke dag vindt u in de Amigoe op deze pagina een Sudoku. Plaats de cijfers 1 tot en met 9 zo in het diagram dat elk cijfer precies één keer voorkomt in elke rij en elke kolom. Elk van de cijfers 1 tot en met 9 moet ook precies één keer voorkomen in elk van de vetomrande 3-bij-3-vierkanten.

De oplossing voor de Sudoku staat op pagina 9 in deze krant.

			6	3		7		
9		6	7					
	2							
6	8				4			7
1								8
3			5				6	9
							2	
					9	5		6
		4		7	1			

DIFFICULTY RATING: ★★★★★☆

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar 582-4333

Amigoe di Aruba

Visit our website

Marktwaaarde goud van CBCS gestegen

WILLEMSTAD — Ten opzichte van de maand september is de post ‘Goud’ aan de activazijde (bezittingen) van de balans, door de hogere marktwaaarde in oktober gestegen met 19,8 miljoen gulden. Dat meldt de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) in de meest recent gepubliceerde verkorte balans.

Daartegenover staat wel dat de goudbalans in september nog met 54,2 miljoen gulden daalde door de juist lagere marktwaaarde op de balansdatum, vergeleken toen met eind augustus 2021.

De hogere marktwaaarde van de goudvoorraad in oktober zorgde in die maand weer voor een toename van de post ‘Kapitaal en reserves’ aan de passivazijde van de balans. Deze steeg met 17,4 miljoen naar ruim 1,2 miljard ten opzichte van september.

Vorige week maakte de minister van Financiën Javier Sylvania (MFK) duidelijk dat de CBCS de goudvoorraad

van het Land Curaçao niet mag verkopen. Dat berichtte hij na een besluit daarover in de ministerraad. Onder het vorige kabinet-Rhuggenaath I ontstond er onrust onder de bevolking nadat bekend werd dat CBCS de mogelijkheden onderzocht om een deel van de goudvoorraad te verkopen. De waarde van het goudvoorraad bedraagt per 31 oktober jl., volgens de laatst opgemaakte balans door de Bank, circa 1,3 miljard gulden.

Deposito’s
Uit de verkorte balans blijkt verder onder meer dat de nettopositie van de overheden bij de Bank met 12,8 miljoen is verslechterd door

een daling van de deposito’s van Curaçao met 19,8 miljoen gulden, enigszins gematigd door een stijging van de deposito’s van Sint Maarten (7,0 miljoen gulden). De daling van de deposito’s van Curaçao kwam vooral door de rentebetalingen op obligaties die in handen zijn van de Nederlandse Staat. De overmaking van de geïnde licentierechten door de Bank over de maand september 2021 heeft de daling van de deposito’s van Curaçao echter gematigd.

De deposito’s van Sint Maarten namen daarentegen toe, voornamelijk als gevolg van de ontvangen liquiditeitssteun van Nederland. De stijging van de deposito’s werd echter gematigd door de betaling van rente aan de Nederlandse Staat en overmakingen ten gunste van haar rekeningen bij de commerciële banken.

WILLEMSTAD — Horecavakbond Horecaf pleit bij het parlement om vaart te maken met het instellen van een commissie die zich gaat inzetten voor het regelen van de service charge in de horeca. Dat schrijft Horecaf-voorzitter Kenneth Valpoort in een brief aan de Staten.

In de commissie zou een vertegenwoordiger van de vakbond plaats moeten nemen, een vertegenwoordiger van de hospitalitysector en een ambtenaar van de overheid. Horecaf maakt zich al jaren sterk voor het verplicht invoeren van de service charge en heeft dat in het verleden ook bij verschillende parlementariërs aangekaart. Afgelopen maand is er weer over vergaderd, met vertegenwoordigers van zes hotels en casino’s. Dat leidde tot een resolutie over het project service charge, het indienen van de documenten en het verzoek om in een centrale commissievergadering een presentatie te mogen geven.

Niet elke horecagelegenheid hanteert een servicecharge. Dat is een bedrag van gemiddeld 10 procent op de rekening, die bedoeld is voor het personeel. Het moet ook opgegeven worden aan de belastingdienst. Als een gelegenheid deze servicecharge hanteert, behoort het ook op de rekening vermeld te staan. Maar verplicht is het niet. Daarnaast heeft een klant het recht om te vragen

dit bedrag niet in rekening te brengen, al gebeurt dat in de praktijk bijna nooit. De servicecharge staat los van de vrijwillige fooi die een klant kan geven.

Noodzaak
De regulering hiervan verschilt per land. Nu, in deze tijden van de coronacrisis, is het meer dan ook noodzaak voor de invoering hiervan ‘om misstanden in de samenleving tegen de werkende klasse tegen te gaan en gelijkheid te bevorderen’. Want omdat het niet is gereguleerd, is er ook geen controle en het gebeurt volgens Horecaf te vaak dat het personeel niets van deze service charge terugziet. Behalve dat het een extraatje is, dat verdeeld moet worden

onder al het personeel van een horecagelegenheid, zou ook een klein percentage van deze service charge bestemd kunnen worden voor fondsen, bedoeld om nieuw personeel op te leiden. Zeker in het hoogseizoen kampt de hospitalitysector met een tekort aan geschoold, lokaal personeel. Terwijl aan de andere kant sprake is van groot verloop in deze sector, onder andere vanwege de tijdelijke contracten. De servicecharge kan daarom ook als motivatie dienen om in de hospitality aan de slag te gaan, zo redeneert Horecaf. De vakbond heeft al een plan uitgewerkt voor het instellen van een service charge en de verdeling.

Vorming
In 2018 is tevens het uit-

gewerkte project Kaminda pa Trabou ingediend bij de vorige minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn, voor het opleiden van personeel in de hospitalitysector. Dat is niet opgepakt door het ministerie, wel is hotelorgaan Chata zelf gestart met een soortgelijk vormingstraject. Vanwege de coronapandemie en de lockdowns kwam dit echter stil te liggen. Maar het is wel een heel belangrijk project voor de vorming van lokale mensen. Daarom werd bij de laatste Horecaf-vergadering ook hierover een resolutie aangenomen, waarin het parlement wordt verzocht notie te nemen van het project Kaminda pa Trabou en de resolutie.

Ramirez herbenoemd als RvC-lid CBCS

WILLEMSTAD — Julian Lopez Ramirez is herbenoemd als lid van de raad van commissarissen van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS). Hij legde donderdag de eed af ten overstaan van waarnemend gouverneur van Curaçao, Michèle Russel-Capriles.

4 miljoen voor 3e fase Marie Pampoen

WILLEMSTAD — Ruim 4 miljoen gulden wordt uitgegeven aan de realisatie van fase 3 van het recreatiegebied Marie Pampoen. Dat meldt Sonairie Kleinmoedig, communicatiewoordvoester van het Curaçaose toeristenbureau CTB, tegenover de Amigoe.

Het bouwcontract voor de derde fase werd onlangs ondertekend door Hugo Clarinda, adjunct-directeur van het CTB en Wendell Bonafacio, directeur van de Curaçaose Wegenbouw Maatschappij bv (CWM).

10 maanden
Het nieuwe project, dat volgens Kleinmoedig ongeveer tien maanden in beslag neemt, richt zich op verschillende recreatieve en sportfaciliteiten, zoals een strand met meerdere palapa’s, meervoudige spelen amusementsactiviteiten voor kinderen en jongeren en een openluchtfitnessruimte. Maar ook een pier, een beachvolleybalveld, drie bedrjfskiosken, banken, picknickplaatsen, toiletten, landschapsarchitectuur, verlichting, kustbescherming, evenals stromend water en elektriciteitsinfrastructuur.

Het CTB is belast met de coördinatie van het project, terwijl de financiering wordt verzorgd door MEO. Vastgoedbedrijf Heren2 Caribbeaan begeleidt de bouw.

Het ‘prikkeldraad’

Creëer bewustzijn en publiceer een foto van iets dat mensen in gevaar kan brengen!

E-mail naar aosaruba@amigoe.com.

Bezoek onze website

www.amigoe.com

Meer mensen vertrokken maar ook iets meer erbij

WILLEMSTAD — Dat dit jaar meer mensen en families het eiland hebben verlaten dan vorig jaar, zal geen verrassing zijn. Begin vorig jaar brak immers de coronapandemie uit, met strenge lockdowns en reisbeperkingen. Tegelijkertijd zijn dit jaar wel iets meer mensen naar Curaçao geïmmigreerd, vergeleken met 2019 en zeker met 2020.

De coronacrisis heerst nu al bijna twee jaar op het eiland en dat begint zich onder meer te vertalen in de vertrekcijfers. De cijfers van Publieke Zaken gaan tot oktober 2021. Bij een voorzichtige schatting, gebaseerd op de migratiecijfers over dezelfde maanden november en december van vorig jaar, zullen in heel 2021 naar verwachting meer dan 5300 het eiland hebben verlaten en bijna 3300 zich hier hebben gevestigd. Een negatief vertrekoverschot van ongeveer 2000.

Vorig jaar verlieten tot eind december 5064 mensen Curaçao en kwamen er 2623 personen bij (-2441). In 2019 vertrokken in totaal 5648 mensen naar Nederland of elders en kwamen er 3131 binnen (-2517). Zoals gezegd gaan de mi-

gratiecijfers van dit jaar tot oktober. In totaal verlieten tot het einde van die maand 4745 mensen het eiland om zich in Nederland (het overgrote deel) of elders te vestigen. 2790 mensen vestigden zich vanuit Nederland of elders op Curaçao. Dat is een negatief vertrekoverschot van 1955.

In 2020 vertrokken de eerste tien maanden 4039 mensen van Curaçao en kwamen 2043 personen hier wonen (-1996). In 2019 verlieten 4943 ingezetenen het eiland en schreven 2686 mensen zich in bij het Bevolkingsbureau (-2257).

Nederland
Als alleen gekeken wordt naar de migratie naar Nederland, dan zijn dit jaar 4015 mensen naar dat land vertrokken, terwijl

1822 personen van daaruit naar Curaçao kwamen om hier te wonen; een negatief vertrekoverschot van 2193. Vorig jaar vertrokken tot eind oktober 3670 personen naar Nederland en vestigden zich 1323 mensen op Curaçao, wat een negatief vertrekoverschot van 2347 oplevert.

Massaal zijn de migratiecijfers dus niet. In juli en augustus zijn er altijd pieken met uitschrijvingen, zoals het vertrek van de bursalen of expats.

Rauw Curaçao
Achter elk vertrek schuilt weer een ander verhaal. In de vijfde en laatste aflevering van ‘Rauw Curaçao’ van de Nederlandse omroep BNNVARA, volgt Wensly Francisco drie personen die vorig jaar vertrokken. Zoals Jeanne Marie Cecilia-Francisca, in 2013-2014 minister van Sociale Ontwikkeling voor Pueblo Soberano. Haar man werkte bij de Isla, zij heeft nog wel een goede baan. Sinds hun terugkomst in 2010 uit Nederland, waar ze beiden stu-

deerden, ziet ze te weinig vooruitgang op het eiland. Ondanks de weloverwogen keuze en voorbereidingen, zijn er wel enkele tegenslagen bij aankomst.

Francisco volgt ook de alleenstaande moeder Ixaira, die is teruggekommen om voor haar gehandicapte vader te zorgen, maar hier alleen tijdelijk uitzendwerk kan krijgen en geplaagd wordt door schuldgevoel omdat ze haar vader niet in de steek wil laten, maar meer kans in Nederland ziet voor haar zoontje van drie jaar. Activist Lon Mutueel vertrok halverwege 2020 naar Nederland om er te werken en een opleiding te volgen, maar zonder zich voor te bereiden. Ook raakt hij het uittreksel kwijt van zijn uitschrijving uit Curaçao, zodat hij zich lange tijd nergens kon inschrijven.

Tussendoor vertelt Francisco over zijn eigen migratieverhaal, dat begon toen hij op zijn zevende met zijn moeder naar Nederland verhuisde.

Geen aangepast legalisatieproces Brooks Tower

WILLEMSTAD — Het kabinet-Pisas II is niet van plan om het legalisatieproces ‘Integrashon Responsabel’ om te dopen tot een aangepast Brooks Tower-traject, getiteld ‘Brooks Tower, Integrashon Responsabel Pero Real’ (verantwoorde maar reële integratie). Dat antwoordt waarnemend minister van Justitie Gilmar Pisas (MFK) op een voorstel van MFK-Statenlid Maria Nita.

door **Jomaira Angela**

Nita maakt zich grote zorgen over de financiële gevolgen van het illegaal verblijf van personen op Curaçao. Zij stelde het aangepast traject voor zowel in een vragenbrief als tijdens de behandeling van de ontwerpbegroting 2022.

Het Brooks Tower-traject

startte in november 2009 en was bedoeld voor buitenlanders die geen legale status hadden, ondanks het feit dat ze al jaren op het eiland wonen en werken. Dit traject leverde echter niet de gewenste resultaten op. Volgens Nita was dit het gevolg van een gebrek aan controles alsook het naleven van vergunningen. Zij vroeg Pisas waarom er dan geen aange-

past Brooks Tower-traject geïntroduceerd kan worden, echter deze keer wel met de nodige controles en handhaving.

Pisas onderstreept in zijn antwoord aan de politica dat het Brooks Tower-traject veel leermomenten heeft opgeleverd. Het voornaamste probleem in het traject was het feit dat aanvragers een tweede kans kregen om te voldoen aan alle vergunningsvoorwaarden. “De ervaring heeft ons geleerd dat indien een aanvrager bij de eerste aanvraag al niet aan alle voorwaarden voldoet, het moeilijk is voor deze aanvrager om te voldoen aan de

voorwaarden voor een verlenging van de vergunning. Daarom is het uitgangspunt in het traject Integrashon Responsabel dat de aanvrager aan alle voorwaarden moet voldoen, in die zin dat alleen diens illegale status een verblijfsvergunning in de weg staat. In het kader hiervan krijgt de aanvrager een vrijstelling om de vergunning verstrekt te krijgen.” Verder geeft Pisas aan niet van plan te zijn het traject aan te passen, aangezien het reeds in de eindfase is.

Duur
Op de eerste plaats wilde Nita de meest recente cijfers

weten voor wat betreft het aantal ongedocumenteerde personen die op het eiland verblijven. Vorig jaar betrof dat volgens haar tussen de 15.000 en 25.000 personen. Ze wilde weten of het aantal dit jaar is gestegen. Tevens haalde Nita de door de minister van Gezondheid, Milieu en Natuur Dorothy Pietersz-Janga (MFK) uitspraken aan, door haar gedaan tijdens de Centrale Commissie inzake onder meer het Curaçao Medical Center (CMC). Volgens Pietersz-Janga hebben ongedocumenteerden het Land recentelijk 11 miljoen gulden gekost. Deze groep kreeg behalve gratis medische zorg (behandeling

in CMC en vaccineren) ook voedselpakketten uitgereikt.

Pisas: “Het exact aantal ongedocumenteerden is onbekend, aangezien een grote groep via de illegale kanalen het land binnenkomen. In 2018 liet de overheid een telling doen op basis van diverse bronnen, waaruit toen bleek dat er 6000 personen van Venezolaanse afkomst illegaal op het eiland verbleven. Er zijn geen cijfers van andere nationaliteiten.”

Op de vraag hoe hij van plan is de immigratiedienst te equiperen om het legalisatieproces te kunnen doorlopen, zegt Pisas dat alle legalisatie-

tieprojecten duur zijn. “Men heeft middelen nodig voor een communicatieplan en een registratieplatform, en er moet personeel beschikbaar worden gesteld om registraties te doen. Wij leven in een rechtsstaat, hetgeen betekent dat bij afwijzing van een aanvraag de aanvrager de mogelijkheid heeft om hiertegen bezwaar te maken. Dit betekent dat juristen die deze bezwaren in behandeling moeten nemen voor afhandeling betaald moeten worden. Dit alles is essentieel voor het introduceren van een legalisatieproject als Integrashon Responsabel of Brooks Tower.”

‘We zijn bereid verder te praten met Nederland’

PHILIPSBURG — Minister-president van Sint Maarten, Silveria Jacobs, zegt dat er van de zijde van Sint Maarten bereidwilligheid is om verder met de Nederlandse staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Raymond Knops te praten, om de weg vooruit te bespreken en uit de huidige impasse te geraken.

Het botert even niet tussen de CAS-landen en Nederland. Dit heeft te maken met het besluit van de drie landen om niet akkoord te gaan met de Nota van Wijziging van de consensus-Rijkswet

inzake het Caribisch Orgaan voor Hervorming en Ontwikkeling (Coho). Sint Maarten, Curaçao en Aruba hebben zoals bekend verleden week geweigerd om akkoord te gaan met de nieuwste eisen

van Nederland. De landen hebben uitstel gevraagd van het besluit van de Rijksministerraad (RMR). “Ik moet zeggen dat er in de recente communicatie van de staatssecretaris bereidwilligheid van onze zijde is getoond om de weg vooruit te bespreken. We hopen dat we als land krijgen wat we verdienen.” “We hebben betere relaties gekend. Wij zijn echter van mening dat consensus nooit

kan worden afgedwongen. Er moet overeenstemming zijn. We waren het er niet mee eens om verder te gaan met het agendapunt met betrekking tot onze liquiditeitssteun.

Er kwamen nieuwe voorwaarden ter tafel die naar onze mening verder moesten worden bestudeerd”, zo verklaarde Jacobs in Philipsburg.

PCR-test op 5e dag na aankomst verplicht

KRALENDIJK — Voor inwoners van Bonaire met een sédula is de verplichte PCR-test op de vijfde dag na aankomst gratis, wanneer ze van een (zeer) hoog risicoland naar het eiland terugkeren. De gratis PCR-test voor inwoners met een sédula is vanaf vandaag mogelijk. Bij het online aanvragen van de verplichte PCR-test voor de vijfde dag na aankomst, kunnen inwoners van Bonaire kiezen voor de gratis test.

De dag dat ze getest worden, moeten inwoners van Bonaire hun sédula bij de testplaats tonen als bewijs dat ze op het eiland staan inge-

schreven. De gratis PCR-test is niet voor Bonairianen die nu in een ander land wonen en daar ingeschreven staan. Bonaire heeft de afgelopen

tijd de reisvoorwaarden om naar het eiland te komen aangescherpt. De nieuwe reisvoorwaarden maken deel uit van een plan van de afdeling Publieke Gezondheid om de komst van de Omikron-variant van het coronavirus naar het eiland te vertragen. Hoe meer mensen de coronaprik en de booster-prik hebben gehad, hoe beter Bonaire beschermd is tegen de Omikron-variant.

De afdeling roept daarom burgers op die de eerste of tweede coronaprik nog niet hebben gehad om de prik te halen. Ze kunnen het gratis nummer 0800-0800 bellen voor een afspraak om deze prik te halen.

Burgers die de boosterprik nog niet hebben gehad, kunnen het gratis nummer 0800-0900 bellen voor een afspraak om deze prik te halen.

Afsteken vuurwerk op Bonaire toegestaan

KRALENDIJK — Gezaghebber Rijna van Bonaire maakt bekend dat in verband met de jaarwisseling door hem vanaf 31 december 2021 tot en met 1 januari 2022, algehele ontheffing wordt verleend van het verbod om vuurwerk af te steken zoals bepaald in artikel 31 sub b van de Algemene Politie Keur van Bonaire.

Voor het afsteken van vuurwerk buiten bovengenoemde periode en voor het afsteken van 'groot' vuurwerk, zoals pagara's, is een vergunning vereist. Het afsteken van vuurwerk mag niet geschieden, binnen een straal van 250 meter van

zieken- en verpleeginrichtingen en gebouwen waar kerkdiensten worden gehouden. Het is ook niet toegestaan om vuurwerk af te steken binnen een straal van 250 meter van benzinepomstations en opslagplaatsen van ontplofbare en licht ontbrandbare stoffen. Het afsteken van vuurwerk dat de lucht in gaat mag niet geschieden op een plaats die gevaar kan opleveren voor het vliegverkeer. Ondanks deze algemene ontheffing blijft iedereen aansprakelijk voor eventueel letsel en schade toegebracht aan personen, dieren of goederen. “Om schade en ongevallen te vermijden doet de gezaghebber een beroep op een ieder om bij het afsteken van vuur-

werk de nodige voorzorgsmaatregelen en voorzichtigheid in acht te nemen. Zoals het bewaren van de nodige afstand bij het afsteken en het vuurwerk slechts af te steken

zoals in de gebruiksaanwijzing wordt aangegeven en in geen geval vuurwerk te gooien naar personen of dieren”, aldus de verklaring van Rijna.

Bonaire In het kort

Waarschuwingsschot

Aan de bestuurder van een auto die een verboden richting inreed werd vrijdag omstreeks 02.30 uur een stopteken gegeven. De bestuurder negeerde het stopteken en bleef doorrijden, waarop de politie de achtervolging inzette. Nadat de verdachte was gestopt, probeerde hij te voet te vluchten, terwijl hij een verdachte beweging richting zijn tas maakte. De politie loste hierop enkele waarschuwingsschoten waarna de 38-jarige verdachte man met initialen M.M. St.J. uiteindelijk stil bleef staan. Bij nadere controle werden er verboden substanties bij hem aangetroffen. Hij werd aangehouden wegens overtreding van de Opiumwet BES.

Aanrijdingen

Op de Kaya Industria vond vrijdag omstreeks 01.00 uur een aanrijding met een brommer plaats. De bestuurder van de brommer werd met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Doordat er olie op het wegdek terecht was gekomen als gevolg van de aanrijding werd de brandweer ingeschakeld voor het opruimen hiervan. Oorzaak van de aanrijding is niet bekend. Op de E.E.G. Bulevar vond donderdag omstreeks 16.00 uur een aanrijding tussen een scooter en een auto plaats. De bestuurder van de scooter werd met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht voor medische behandeling. Oorzaak van de aanrijding is niet bekend. Woensdag omstreeks 15.15 uur kreeg de politiecentrale melding van een aanrijding tussen twee auto's ter hoogte van de T-kruising van de Kaya Pos di Amor en de Kaya Nikiboko Noord. De bestuurders van beide auto's werden ter plekke door het ambulancepersoneel behandeld.

Aanhoudingen

Een 52-jarige man met initialen S.C.C. werd vrijdagochtend voor mishandeling aangehouden op de Kaya Andres A. Emerenciana. De verdachte was betrokken bij een aanrijding die iets eerder had plaatsgevonden en mishandelde de bestuurder van de andere partij waar de politie bij was.

Een vrouw met initialen T.A.M.T. van 32 jaar werd vrijdag op de Kaya C.E.B. Hellmund aangehouden wegens het niet voldoen aan een vordering van de politie en wegens verzet met geweld tegen een ambtenaar in functie. Er werd kort hierop met een brommer gefeerd. Toen de bestuurder hierop aangesproken werd, kwam de vrouw verhaal halen en werd aangehouden. De brommer is in beslag genomen. Een 17-jarige jonge vrouw met initialen C.S. werd donderdagnacht op de Kaya Papa Cornes aangehouden. Er werd een auto gestopt ter controle. Een van de inzittenden had een joint in zijn handen wat aanleiding gaf om over te gaan tot een controle in het kader van de Opiumwet BES. De jonge vrouw gedroeg zich verdacht en werd nader gecontroleerd. De verdachte bleek drugsverwerkingsartikelen bij zich te hebben. Tijdens het aanhouden verzette ze zich hevig. Zij werd aangehouden voor het overtreeden van de Opiumwet BES, voor verzet tegen een ambtenaar in functie en voor het niet voldoen aan een vordering van de politie.

Inbraak

Donderdag werd aangifte gedaan van inbraak in Seru Grandi. Onbekenden hebben zich tussen 15.45 en 17.00 uur toegang verschaft tot een container op het terrein van de woning op dit adres. Er zijn verschillende gereedschappen meegenomen, waaronder: drie groene boormachines, een 'drainer', een zaagmachine en een schuurmachine, allemaal van het merk Makita. De zaak wordt onderzocht.

114 actieve gevallen op Bonaire

KRALENDIJK — Er zijn 114 actieve gevallen van Covid-19 op Bonaire op 26 december 2021 geregistreerd. Van de 36 binnengekomen testresultaten waren er 5 positief. Er liggen 5 personen van Bonaire in het ziekenhuis vanwege Covid-19. Twee personen zijn hersteld van Covid-19, zo maakt de overheid bekend.

Twinning contract Saba en Kindernet

THE BOTTOM — Het Openbaar Lichaam Saba (OLS) en Kindernet in Nederland hebben een samenwerking bezegeld door een twinningcontract te ondertekenen.

De samenwerking vindt plaats in het kader van het BES(t)4Kids programma waarbij de dag- en buitenschoolse opvangorganisaties op Saba nader gaan samenwerken met Kindernet. Het twinningprogramma is opgezet om kennis, ervaringen en best practices te delen tussen de organisaties. Het programma wordt door de partners onderling als

zeer inspirerend en nuttig ervaren.

“Kinderen in Caribisch Nederland hebben recht op dezelfde kansen om zich optimaal te ontwikkelen als kinderen in Europees Nederland. Daar dragen we graag aan bij”, zegt directeur van Kindernet Selma Ozkan. Als onderdeel van het programma kregen medewerkers van de organisaties de kans om elkaars locaties te bezoeken en er te werken. In de zomer van 2021 hebben twee Kindernet-medewerkers drie maanden op Saba gewerkt en onlangs zijn zes medewerkers van Saba naar Nederland vertrokken om

te werken en ervaring op te doen bij Kindernet. Afgelopen week is het managementteam van Kindernet op bezoek geweest bij Saba om de kinderopvang-directie te ondersteunen en samen te werken. Saba Childcare Management heeft deze week samen met de input van medewerkers een solide basis gelegd voor een gedeelde visie, missie en kernwaarden voor kinderopvang op Saba.

Tijdens dit bezoek werd het jumelagecontract ondertekend door gezaghebber Jonathan Johnson en Kindernet-directeur Ozkan.

Enchanted Princess doet Bonaire aan

KRALENDIJK — Het cruiseschip Enchanted Princess heeft vrijdag Bonaire voor het eerst aangedaan. De Enchanted Princess had in totaal 1900 passagiers en 1350 bemanningsleden aan boord.

Byron Tromp, van het scheepsagentschap Armada Port Agency, heeft de kapitein van het schip Mario Ciruzzi en zijn bemanning verwelkomd op Bonaire. Dit vond plaats in aanwezigheid van gezaghebber Edison Rijna, havenmeester Günther

Flanegin, Marjolein Oleana en Helen Thode Mercera van de Tourism Corporation Bonaire (TCB). Namens het Openbaar Lichaam Bonaire heeft gezaghebber Rijna de vlag van Bonaire overhandigd aan kapitein Mario Ciruzzi waarbij hij een uitgebreide uitleg gaf van de vlag. Van havenmeester Flanegin kreeg de kapitein een een ingelijste foto van het moment waarop Enchanted Princess de haven van Bonaire binnenvoer. Oleana en Thode Mercera van de TCB hebben het boek 'Bonaire Point to Point' over-

handigd met prachtige illustraties van de Bonairiaanse natuur onder water en op het land. Byron Tromp van het scheepsagentschap Armada Port Agency overhandigde het boek 'Monument Bonaire', dat handelt over huizen van vroeger op Bonaire. Kapitein Ciruzzi toonde zich zeer dankbaar voor alles en als blijk van waardering heeft de kapitein een herinnering van het schip overhandigd. In de avonden is het schip weer weggevoerd met als bestemming Dominica, Sint Thomas en Gran Turk.

Agentschap Telecom doneert generator aan Apem

KRALENDIJK — Fundashon Aliansa Pro Evangelisashon pa Mucha (Apem) heeft een generator gedoneerd gekregen van Agentschap Telecom (AT). Apem organiseert kinder- en jongerenkampen in de schoolvakanties. Tot heden werden hiervoor generatoren gehuurd, met het geld dat nu bespaard wordt, kunnen er meer activiteiten georganiseerd worden voor de kinderen en jongeren op Bonaire. Op de foto v.l.n.r.: Nelsen Crestian (SSO-CN), Armandus Daal (Inspecteur AT), Jennifer Silberie-Henriques (Bestuurslid Apem) en Heinrich Scherp-tong (SSO-CN).

AMIGOE

Is studeren in Nederland jouw doel?
Lees de Amigoe Aruba om je taalvaardigheid te verbreden!
www.amigoe.com
582-4333

AMIGOE

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

Euro

Daler

AMSTERDAM — Chipbedrijf Besi was vandaag de grootste daler in de AEX-index die een klein verlies liet zien. Ook branche-noten ASMI en ASML, de grote beurswinnaars van 2021, gingen licht omlaag. De beurshandel verliep verder zeer rustig. In Amsterdam daalde Air France-KLM 0,4 procent en in Frankfurt verloor Lufthansa 0,5 procent. De hoofdex op Beursplein 5 noteerde in de ochtendhandel 0,2 procent in de min op 789,22 punten. De MidKap klon 0,5 procent tot 1062,46 punten. De beurzen in Parijs en Frankfurt verloren tot 0,2 procent. In de MidKap voerde bageraar Boskalis de stijgers aan met een plus van 1,5 procent. Kunstmestproducent OCI en de Poolse aanbieder van pakketkluisjes InPost volgden met winsten van 1,3 procent. ABN AMRO stond onderaan met een min van 0,6 procent. HAL won 0,7 procent. De investeerder neemt een belang van 31,45 procent in Prodrive Technologies Group. De euro was 1,1325 dollar waard, tegen 1,1319 dollar op vrijdag. Een vat Amerikaanse olie werd 1 procent goedkoper op 72,02 dollar. Brentolie kostte 0,1 procent minder op 76,07 dollar per vat.

Tokio

Licht lager

TOKIO — De Aziatische aandelenbeurzen gingen vandaag licht omlaag. Beleggers bleven voorzichtig door de aanhoudende zorgen over de Omikron-variant. De toonaangevende Nikkei in Tokio eindigde 0,4 procent lager op 28.676,46 punten. De Kospi in Seoul verloor 0,3 procent en de hoofdindex in Shanghai noteerde tussentijds ook 0,3 procent in de min. Uit cijfers van het Chinese statistiekbureau bleek de winsten van de industriële bedrijven in het land in november met 9 procent op jaarbasis zijn gestegen. Dat is veel minder dan de winststijging van 24,6 procent in oktober. De industriesector kampte afgelopen maand met hogere prijzen voor ruwe materialen, de schuldproblemen op de vastgoedmarkt en een zwakke consumentenvraag.

Wall Street

Onder druk

NEW YORK — Aandelen van United Airlines en Delta Air Lines stonden vandaag op de beurzen in New York onder druk. De luchtvaartmaatschappijen zagen zich rond de kerstdagen genoodzaakt honderden vluchten te annuleren als gevolg van een piek in het aantal coronabesmettingen. Tijdens het kerstweekend werden meer dan 2800 vluchten in de VS geannuleerd. United Airlines verloor 2,5 procent aan beurswaarde. Delta Air Lines moest het doen met een min van 2,6 procent. American Airlines en Southwest Airlines verloren tot ruim 3 procent. Amerikaanse autoriteiten houden zo'n zestig cruiseschepen in de gaten vanwege uitbraken aan boord. Exploitanten van cruiseschepen Carnival, Royal Caribbean Cruises en Norwegian Cruise Line verloren tot ruim 4 procent. De leidende Dow-Jonesindex noteerde kort na de openingsbel 0,2 procent hoger op 36.025 punten. De brede S&P 500 steeg 0,5 procent tot 4751 punten. Techgraadmeter Nasdaq won 0,7 procent tot 15.763 punten. Farmaceut Moderna verloor ruim 1 procent. De euro was 1,1323 dollar waard, tegen 1,1319 dollar op vrijdag. Een vat Amerikaanse olie werd 0,2 procent goedkoper op 73,63 dollar. Brentolie werd 0,8 procent duurder op 76,76 dollar per vat.

Wereldeconomie groeit tot ruim 100 biljoen dollar

LONDEN — De wereldeconomie groeit komend jaar voor het eerst tot een omvang van meer dan 100 biljoen dollar. Dat zeggen onderzoekers van het Britse bureau Centre for Economics and Business Research (CEBR), die eerder voorspelden dat die grens van 100.000 miljard dollar (omgerekend ruim 88 biljoen euro) pas in 2024 geslecht zou worden.

De wereldeconomie herstelt nog altijd sterk van de klap die de coronapandemie bracht, aldus CEBR. Wel zien ze in de hoge inflatie in veel landen een probleem. Als die niet snel onder controle wordt gebracht, wordt het volgens de denktank moeilijk voor beleidsmakers om economieën niet in een recessie te doen belanden.

“Hoe de wereldeconomieën omgaan met inflatie wordt het grote vraagstuk van de jaren 20”, voorspelt vicevoorzitter Douglas McWilliams

van het CEBR. “We hopen dat relatief kleine aanpassingen aan de koers zullen zorgen dat dit lukt. Zo niet, dan gaat de wereld richting een recessie in 2023 of 2024.”

Stijging inflatie

De inflatie is dit jaar fors gestegen. Zo bedroeg die in Nederland in november 5,2 procent op jaarbasis, wat inhoudt dat het leven gemiddeld ruim 5 procent duurder werd. Belangrijkste aanjager zijn de hoge energieprijzen en dan met name die van gas. Door de snelle neergang

van de economie tijdens corona en het snelle herstel daarna met ook nog af en toe lockdowns in verschillende landen zijn er ook tekorten ontstaan aan allerlei grondstoffen en producten. Dat betekent dat de prijzen omhoogschieten.

Zo worden er door chiptekorten aanzienlijk minder auto's gebouwd. Autofabrikanten gingen daardoor veelal de modellen en uitvoeringen bouwen waar veel winst op wordt gemaakt. Tegelijkertijd stegen ook de prijzen van tweedehands auto's omdat er minder nieuwe auto's bij kwamen.

Transport

Ook de prijs voor transport van goederen steeg sinds vorig jaar hard. De Chinese

economie kon redelijk snel weer open na de eerste coronagolf, maar daarbuiten duurde dat langer. Dat leidde tot veel vraag naar containers vanuit China naar Europa en Noord-Amerika. Tegelijkertijd gingen er relatief weinig containers terug, waardoor er tekorten aan containers ontstonden. Ook de prijs die containerbedrijven vroegen voor het vervoer van goederen steeg daardoor.

De gestegen energieprijzen zetten ook een rem op de productie. Voor verschillende industrieën die veel energie nodig hebben, zoals bij de productie van aluminium en kunstmest, betekenden de hoge gasprijzen dat produceren niet meer rendabel is. Zij legden (deels) de productie stil.

Dataverbruik in Nederland verder toegenomen

Foto: Shutterstock

aangelegd. In totaal ligt nu bij bijna 4,3 miljoen Nederlandse huishoudens een glasvezelkabel tot aan de meterkast. Daarvan hebben er 1,8 miljoen een internetabonnement via glasvezel. Het aantal abonnementen voor breedband-

internet via koper of kabel daalde. Het aantal mobiele aansluitingen voor apparaten steeg naar ruim 8,8 miljoen. Dat zijn aansluitingen voor onder meer auto's, slimme energiemeters en rookmelders. Die wisselen via mobiel internet data

uit met beheersystemen. Inmiddels groeit het aantal mobiele aansluitingen door die apparaten sneller dan door nieuwe mobiele telefoons. In totaal waren er in het derde kwartaal bijna 23 miljoen mobiele aansluitingen.

In de dagen voor kerst werd meer gepind

AMSTERDAM — In de dagen voor kerst werd meer gepind in vergelijking met een jaar eerder. Volgens de Betaalvereniging Nederland lag het aantal transacties in de laatste vier dagen voor kerst 10 procent hoger dan een jaar eerder. Daarbij is de situatie wat betreft coronamaatregelen gelijk aan die van 2020 toen er ook een lockdown gold. Mensen kochten vooral meer eten, drinken en andere zogeheten goetsmiddelen.

Het aantal betalingen de voorbije dagen lag ook 10 procent hoger dan tijdens een gemiddelde week in november, toen er geen sprake was van een lockdown. De omzet die met de pinbetalingen was gemoeid steeg met 30 procent, meldt de Betaalvereniging op basis van metingen van transactieverwerker Worldline. De laatste dag voor kerst ging het om 17,1 miljoen pinbetalingen, goed voor een totaalbedrag van 504 miljoen euro. Dat betekende een stijging met 15 procent in vergelijking met

vorig jaar. Rond het middaguur werden 690 pinbetalingen per seconde gemeenten. In de laatste volledige week voor kerst ging het om dik 99 miljoen betalingen via pin, goed voor een omzet van bijna 2,7 miljard euro.

Lockdown

In vergelijking met de laatste kerst voor de crisis twee jaar terug lag het aantal pinbetalingen 5 procent lager en werd een kwart minder uitgegeven. Sinds 2019 is het aantal contante betalingen met bijna een derde gedaald. Via iDEAL werd daarentegen vaker afgerekend. Hier ging het om een plus van het aantal betalingen met 55 procent en een omzet die dagelijks tot 80 procent hoger lag.

Het aantal iDEAL-betalingen in de week voor kerst kwam uit op 28,7 miljoen, goed voor 2,7 miljard euro aan omzet. In een 'normale' week, zonder lockdown, betreft ruim de helft van de iDEAL-betalingen mobiele betaalverzoeken zoals tikies en het betalen van gewone rekeningen en zaken als verkeersboetes.

Omikron raakt duizenden vluchten wereldwijd

DEN HAAG — De Omikron-variant van het coronavirus schopt vluchtschema's van luchtvaartmaatschappijen in de war. Wereldwijd zijn rond de kerstdagen inmiddels meer dan 5700 vluchten geannuleerd. Nog eens duizenden andere vluchten liepen vertraging op, aldus trackingwebsite Flightaware.

Alleen al zaterdag gingen zeker 2500 vluchten niet door, waaronder bijna 900 van of naar Amerikaanse vliegvelden. Een dag eerder ging het om zeker 2400 annuleringen. Daarnaast waren die dag zeker 11.000 vluchten vertraagd. Op zondag zijn al zeker 800 vluchten geschrapt. Volgens de website van Schiphol gaat een aantal vluchten van KLM op zaterdag niet door, al is de exacte reden daarvoor niet bekend.

Piloten, stewardessen en ander personeel hebben zich ziek gemeld of moesten in quarantaine na blootstelling aan corona. Onder de maatschappijen met grote problemen zijn onder andere Lufthansa, Delta Air Lines en United Airlines. Bij United bijvoorbeeld moest ongeveer 10 procent van de geplande vluchten worden afgeblazen. Ook andere maatschappijen werden gedwongen vluchten te annuleren tijdens een van de piekperiodes in het jaar.

Chinese luchtvaartmaatschappijen namen het grootste aantal annuleringen voor hun rekening. China Eastern schraptte ongeveer 1000 vluchten, wat neerkomt op een vijfde van het aantal vluchten. Air China hield vrijdag en zaterdag eveneens 20 procent van zijn geplande vluchten aan de grond.

Turkse lira levert weer flink aan waarde

ANKARA — De Turkse munt lira leverde maandag zo'n 8 procent van zijn waarde in afgezet tegen de dollar. Bij beleggers blijven er zorgen bestaan over het monetaire beleid van Turkije.

De inflatie in Turkije is zeer hoog, maar onder druk van de Turkse president Recep Tayyip Erdogan verlaagde de centrale bank sinds september herhaaldelijk de rente. Erdogan ziet de rente het liefst zo laag mogelijk omdat hij gelooft dat een hoge rente zorgt voor hogere prijzen. Gebruikelijk beleid van economen is juist het verhogen van de rente om de inflatie in bedwang te krijgen. De munt werd na een interventie van Erdogan vorige week ruim 50 procent meer

waard. Erdogan beloofde om de spaargelden van Turkse burgers te beschermen tegen de flinke koersschommelingen van de eigen munt.

Afgelopen maandag dook de munt naar een historisch dieptepunt waarbij de munt 60 procent minder waard was dan een jaar eerder, waarna Erdogan ingreep. De munt is momenteel nog altijd 35 procent minder waard dan een jaar terug.

Op dit moment is de beleidsrente in Turkije 14 procent. De inflatie is daarentegen opgelopen tot meer dan 21 procent. Economen voorspellen in doorsnee dat de inflatie volgend jaar op 30 procent kan uitkomen, deels als gevolg van de waardedaling van de lira.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	27-Dec				27-Dec		
DOW JONES	36.099.52	0.41%		AEX	796.93	0.82%	
S&P 500 INDEX	4.766.11	0.85%		ARCELORMITTAL	28.64	0.70%	
NASDAQ	15.825.07	1.10%		AEGION NV	4.41	0.43%	
AMAZON.COM INC	3.426.31	0.14%		KONINKLUKE AHOL	29.88	-0.12%	
APPLE INC	177.59	0.74%		AKZO NOBEL	94.50	0.55%	
BAIDU INC-SP ADR	146.12	1.38%		ASML HOLDING NV	713.70	1.54%	
BERKSHIRE HATH-B	294.80	0.11%		DSM (KONIN)	196.65	0.69%	
BOEING CO/HE	201.50	-1.33%		HAL TRUST	145.40	1.54%	
CITIGROUP INC	60.68	0.77%		HEINEKEN NV	97.94	-0.16%	
COCA-COLA CO	58.45	0.40%		ING GROEP NV	12.23	0.18%	
COSTCO WHOLESALE	562.66	2.23%		KPN (KONIN) NV	2.72	-0.22%	
WALT DISNEY CO	153.44	0.13%		KONINKLUKE PHIL	32.14	1.34%	
3D SYSTEMS CORP	21.99	-0.13%		RANDSTAD NV	58.98	0.79%	
EBAY INC	65.82	1.43%		ROYAL DUTCH SH-A	19.36	-0.42%	
META PLATFORMS-A	345.24	2.98%		TOMTOM NV	8.95	0.39%	
GENERAL ELECTRIC	94.28	0.30%		TOTALENERGIES SE	44.90	0.28%	
ALPHABET INC-A	2.965.89	0.94%		UNILEVER PLC	46.92	0.41%	
HP INC	38.14	1.30%		W.P. STEWART HOL	900.70	0.63%	
HOME DEPOT INC	398.90	0.46%		SCOTIA FUNDS			
INTEL CORP	51.83	1.01%		MONEY MARKET	13.5996	0.01%	
JOHNSON&JOHNSON	168.99	0.44%		US DOLLAR BOND	2.9738	-1.19%	
MICROSOFT CORP	340.19	1.64%		GLOBAL EQUITY	3.7815	10.67%	
PROCTER & GAMBLE	161.48	0.86%		US EQUITY	22.6433	16.63%	
ROYAL DUTCH-ADR	43.79	-0.11%		CANADIAN EQUITY	3.5742	19.90%	
STARBUCKS CORP	113.72	1.20%		FUNDS			
TWITTER INC	44.86	1.59%		BSF DEFENSIVE	127.83	0.24%	
WALMART INC	140.13	0.46%		BSF CONSERVATIVE	122.87	0.57%	
EXCHANGE TRADED FUND	27-Dec			BSF MODERATE	158.15	0.67%	
ALERIAN MLP - AMLP	31.72	0.62%		BSF AGGRESSIVE	192.72	0.99%	
ISH GBL HY BD - GHY	49.12	-0.07%		BGF MULTI ASSET INC	10.15	0.50%	
ISH IBOXXX HY BD - HYG	87.23	0.08%		BGF GBL ALLOCATION	76.95	1.01%	
ISH SELECT DIV - DIVY	120.80	0.23%		BGF USD CORE BOND	17.85	0.06%	
ISH MSCI EMKT - EEM	48.99	0.55%		BGF FIX INC GBL OP	15.65	0.19%	
ISH MSCI PAC - EPP	48.01	0.22%		BGF USD HY YIELD BND	39.14	0.18%	
ISH RUSSELL - INVW	277.74	0.78%		CURRENCIES			
ISH S&P 500 - SPY	84.43	1.24%		YENUSD	114.8300	0.39%	
ISH EUROPE - IEV	54.25	0.55%		EURUSD	1.1325	0.05%	
INVESCO QQQ TRUS	402.41	1.38%		CANUSD	1.2788	-0.21%	
INVESCO DB COMMO	20.86	0.97%		GBPUSD	1.3417	0.23%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	38.63	0.21%		COMMODITIES			
SPDR S&P MID 400	511.12	0.41%		OIL WTI	74.58	1.07%	
SPDR S&P 600 SMA	98.35	0.02%		GOLD	1812.20	0.11%	
VANGUARD REIT - VNQ	112.60	-0.49%		SILVER	23.06	0.15%	
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	62.60	-1.51%		WHEAT	813.75	-0.12%	
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Bezoek onze website

www.amigoe.com

Visit

our website

ABONNEER NU!
LEZERSPLAN

FLORIN 1,75
PER DAG

DIGITAAL

ÉÉN GEBRUIKER

ARUBA VANDAAG

NIEUWSBRIEF

ABONNEER NU!

FLORIN 35
PER MAAND

DIGITAAL

ÉÉN GEBRUIKER

ARUBA VANDAAG

ZOEKEN

NIEUWSBRIEF

ABONNEER NU!

FLORIN 40
PER MAAND

DIGITAAL+

ÉÉN GEBRUIKER

ARUBA VANDAAG

ZOEKEN

NIEUWSBRIEF

KRANT THUIS

ABONNEER NU!

A65plus
ARUBA

ABONNEER NU!

Betaal wat je kan!
Tussen ^{AWG.}20 tot ^{AWG.}30

DIGITAAL+

• ÉÉN GEBRUIKER

• ARUBA VANDAAG

• ZOEKEN

• NIEUWSBRIEF

• KRANT THUIS

Aanbiedingen alleen geldig voor nieuwe abonnees

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	—Oranjestad—		— Mortuariums —	
Brandweer	911	Ambulance	582-1234	Ad Patres	584-2299
Politie O'stad	102	BGD Oranjestad	527-2782	Aurora	588-6699
Politie San Nicolaas	104	Veterinaire Kliniek	582-1720	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Politie St.Cruz	105	Animal Shelter	582-1623	Royal Funeral Home	582-0000
Politie Noord	107				
Telefon pa Hubentud	131	— San Nicolaas—		— Stichtingen —	
Kustwacht	913	Ambulance	584-5050	Fundacion Anti-Droga Aruba	
Tipline Politie	11141	Centro Medico	524-8833	(FADA)	583-2999
Ziekenhuis	527-4000	BGD San Nicolaas	527-2782	Fundacion Respetami	582-4433
Dierenarts	585-0400	Serlimar	584-5080	Zwanger? Fundacion	
Elmar centraal	523-7100			CIZKA	583-0331
Elmar storing	523-7147	— Botica —		Fundacion Diabetico	592-4321
WEB Aruba	525-4600	4 Centro Medico	584-5794	Arubano	566-5045
SETAR	525-1000	Aloë	584-4606	Twelve Step Meeting	
Taxi (TAS)	587-5900	Central	585-1965	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Taxi (ATT&T)	582-2010	Dakota	588-7364	Fundacion Amor Pa	568-4739
Taxi (PTS)	588-0035	Del Pueblo	582-1253	Prohimo	564-8849
Taxi (Diamond)	587-2300	Eagle	640-8443 ext 101	NA Acceptance Group	565-7500
Kankerbestrijding	582-0412	Kibrahacha	583-4908	Fundacion Centro	
Stichting SAMBA	582-0903	Maria	6408443 ext 301	Ecologico Aruba	562-8984
		Noord	6408443 ext 201	Bureau Sostenemi Misbruik	
—Politiebureaus—		Oduber	582-1780	en mishandeling tegen	
Oranjestad	527 3140	Paradera	588-6638	minderjarigen	588-1010
Noord	527 3200	San Lucas	584-5119	Fundacion C.V.A. voorkomen	
San Nicolaas	527 3000	San Nicolaas	584-8186	en zorg voor stroke	567-7004
Santa Cruz	527 2900	Santa Anna	586-8181	Sociaal Psychiatrische Dienst (SPD) 24	
Strand Politie	586 3003	Santa Cruz	585-8028	uur per dag bereikbaar:	
		Seroe Preto	6408443 ext 401		
		Trupiaal	583-8560		

27 dec 2021

Oranjestad - Huisartsenpost Hospitaal
527-4580

Centro Medico San Nicolaas
Dr. de Cuba 527-4580

Dienstdoende huisartsen

24 tot 30 dec 2021

Oranjestad
Botica del Pueblo
582-1253

San Nicolaas
4 Centro Medico
584-5794

Dienstdoende apotheken

Het weer

DINSDAG
28 DECEMBER 2021

Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind uit het Oost tussen 24 en 44 km/u.

Max Temp.	Voelt Als	Wind	Bewolking
30°	31°	24 km/u	55%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
07:00	18:24	10 v/d 10	

DINSDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind uit het Oost tussen 20 en 44 km/u.

Min Temp.	Voelt Als	Wind	Bewolking
25°	26°	20 km/u	1%
Maansopgang	Maansondergang		
01:40	13:51		

Oplossing sudoku 27 december

4	1	8	6	3	5	7	9	2
9	5	6	7	1	2	8	3	4
7	2	3	4	9	8	6	1	5
6	8	9	1	2	4	3	5	7
1	7	5	9	6	3	2	4	8
3	4	2	5	8	7	1	6	9
8	9	7	3	5	6	4	2	1
2	3	1	8	4	9	5	7	6
5	6	4	2	7	1	9	8	3

Om onze Verkoopafdeling te versterken, is Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. op zoek naar een:

Freelancemedewerker (m/v) afdeling
verkoop en administratie

- Minimaal MBO opleiding
- Zelfstandig, flexibel en resultaatgericht
- Goede beheersing van het Nederlands, Engels en Papiaments
- Sterke communicatievaardigheden in het Nederlands
- Minimaal beschikbaar en vindt het niet erg om in de avonden en/of weekenden te werken
- Ervaring Debiteurenadministratie
- Verkoop ervaring
- Ervaring met computerprogramma's
- Ervaring met Adobe In Designprogramma's is een pré
- Visie en doorzettingsvermogen
- Goede contacten binnen de lokale commerciële sector
- Eigen vervoer

Wij bieden aantrekkelijke commissie, auto en telefoonvergoeding.
Loon is afhankelijk eigen verkoop en interesse!

Graag ontvangen wij je reactie zo spoedig mogelijk.
Stuur je cv met motivatiebrief in het Nederlands naar gwillems@amigoe.com.

COLOFON

Uitgeverij:
Amigoe Aruba N.V.
Amigoe op School
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Nadine Salas
Bobby Spier
Carina Weaver
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe Krant:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Incasso Abonnement:
Zulaika Kelly
incassoaruba@amigoe.com

Distributie en klachten:
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 2.00 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Zuid-Afrikaanse bisschop Desmond Tutu (90) overleden

KAAPSTAD — Bisschop Desmond Tutu, Nobelprijswinnaar en bekend tegenstander van de apartheid in Zuid-Afrika, is gisteren op 90-jarige leeftijd overleden.

In 2010 trok hij zich officieel uit de openbaarheid terug. In juli van dit jaar was hij nog wel te zien in een videoboodschap tijdens de Internationale AIDS Conferentie. Hij zag er uitgemergeld uit, maar was intellectueel scherp als altijd. In 1997 werd er bij Tutu prostaat-kanker geconstateerd.

“Het overlijden van Emeritus aartsbisschop Desmond Tutu is een nieuw hoofdstuk van rouw in het afscheid van onze natie van een generatie van voortreffelijke Zuid-Afrikanen die ons een bevrijd Zuid-Afrika hebben nagelaten,” zei president Cyril Ramaphosa in een reactie op het overlijden.

Apartheid

Desmond Mpilo Tutu was een blijmoedige en vasthoudende tegenstander van de apartheid in Zuid-Afrika. Voor zijn geweldloos verzet kreeg de zwarte geestelijke in 1984 de Nobelprijs voor de Vrede. Hij werd geboren op 7 oktober 1931 in Klerksdorp, Transvaal. In 1985 werd Tutu de eerste zwarte

aartsbisschop van Kaapstad en daarmee het hoofd van de Anglicaanse Kerk van zuidelijk Afrika. In de jaren tachtig werd Tutu enkele malen gearresteerd, onder meer in 1988 toen hij protesteerde tegen het verbieden van zeventien antiapartheidsorganisaties. De apartheid was volgens Tutu niet alleen onrechtvaardig, maar ook onbijbels en onchristelijk.

Hij was midden jaren negentig voorzitter van de Waarheids- en Verzoeningscommissie, die na het apartheidregime ernaar streefde de verschillende bevolkingsgroepen in Zuid-Afrika in vrede met elkaar te laten leven.

Humor en zelfspot

Tutu stond bekend om zijn humor en zelfspot. Maar de steeds succesvollere strijd tegen de apartheid had hem zelfingenomen gemaakt, erkende hij in 1996. “Ik hoop dat de mensen mij dat willen vergeven”, sprak hij in dat jaar van zijn afscheid als aartsbisschop.

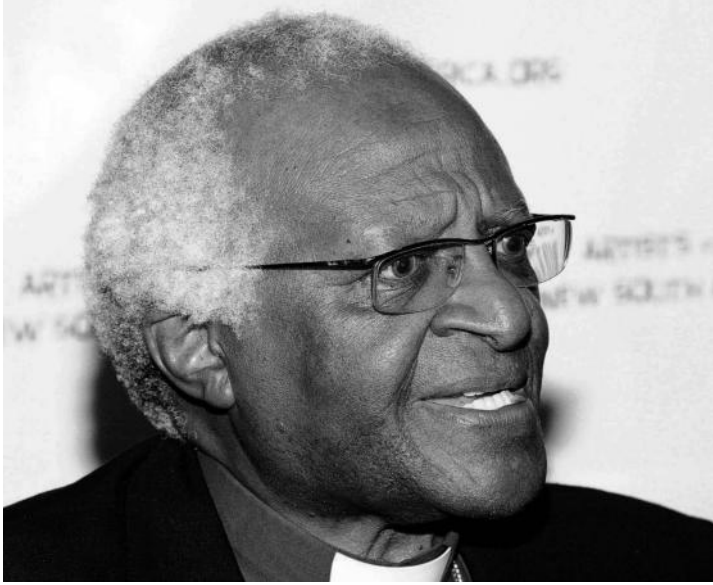

Foto: Shutterstock

Desmond Tutu

In 2012 werd hij benoemd tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Tijdens zijn bezoek aan Nederland liet hij weten dat de comateuze prins Friso zijn ogen had geopend toen diens vrouw Mabel hem begroette. Dat was waarschijnlijk loslippigheid van Tutu, een bekende van Mabel, omdat de gezondheidstoestand van de prins tot die tijd onderwerp van stilzwijgen was.

Hij bleef tot op hoge leeftijd kritisch. Zo veroordeelde

hij in 2014 de Zuid-Afrikaanse president Jacob Zuma na beschuldigingen van corruptie in verband met een dure verbouwing van zijn huis ter waarde van 23 miljoen dollar (20 miljoen euro).

Begravenis 1 januari

De begrafenis van de Zuid-Afrikaanse bisschop Desmond Tutu is vastgesteld op 1 januari, heeft zijn stichting aangekondigd. In Zuid-Afrika en de hele wereld is bedroefd gereageerd op zijn overlijden.

Rutte: Ik heb fouten gemaakt in het coronabeleid

DEN HAAG — Demissionair premier Mark Rutte trekt in zijn traditionele kerstinterview met *De Telegraaf* het boekeleed aan. Tegenover de krant erkent hij vrijdag dat Nederland eerder had kunnen beginnen met een boostercampagne en dat de maatregelen die het demissionaire kabinet in november nam om de pandemie in te dammen niet ver genoeg gingen. Mede daardoor zit Nederland nu in een lockdown. Ook zegt hij dat hij communicatiefouten heeft gemaakt.

Gevraagd naar hoe het komt dat het vertrouwen van burgers in het coronabeleid is gekelderd, stelt Rutte vast dat mensen genoeg hebben van leven met alle beperkingen, maar dat dat ook een te gemakkelijke verklaring is.

“Ik heb fouten gemaakt, in de communicatie”, bekent hij. “Ik heb in het begin te veel nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van mensen en te weinig op de verplichte maatregelen. Het tweede is dat het me niet gelukt is om

in voldoende mate mensen te overtuigen van de basismaatregelen.”

In het interview gaat Rutte ook in op de formatie, de langste uit de parlementaire geschiedenis. Volgens Rutte heeft die te lang geduurd. “Wat volgens mij niet heeft geholpen, is dat de koning uit de formatie is gehaald”, zegt de demissionair premier. In 2012 is de rol die het staatshoofd speelde in kabinetsformaties aan de Tweede Kamer gegeven. “Het is niet dat als je de koning terughaalt

dat de formatie opeens drie maanden korter duurt, maar het zou wel helpen”, denkt Rutte.

De lange formatie, het coronabeleid en de toeslagenaffaire hebben het vertrouwen van burgers in de politiek uitgehold, geeft Rutte toe. Een pasklare oplossing daarvoor heeft hij niet. “Het is onmogelijk om jezelf opnieuw uit te vinden. Als

Dodental na hevige regenval in Brazilië stijgt

SALVADOR — Hevige regenval en overstromingen hebben in de Braziliaanse deelstaat Bahia minstens achttien levens geëist, meldt onder meer de grote Braziliaanse nieuwswebsite *G1*. Twee damdoorbraken verergerden gisteren de situatie. Volgens gouverneur Rui Costa dos Santos van Bahia staan inmiddels 37 steden onder water. Meer dan 11.000 mensen zijn door de wateroverlast dakloos geworden.

De regering van de deelstaat Bahia en de federale regering van Brazilië stuurden zaterdag, in samenwerking met andere deelstaten, extra personeel, vliegtuigen en materieel naar de getroffen gebieden om hulp te bieden. “We zijn volledig gemobiliseerd en nemen alle maatregelen die nodig zijn om de slachtoffers van de hevige regenval die Bahia deze kerst trof steun te bieden”, lichte de gouverneur in een videoboodschap toe.

In de hoofdstad van de deelstaat, Salvador, viel tot aan vrijdag alleen al in december 250 millimeter neerslag. Dat is vijf keer meer dan normaal volgens het stadsbestuur. In de afgelopen 72 uur heeft Salvador volgens *G1* maar liefst 150 millimeter regen te verwerken gekregen.

Journalisten willen digitale briefings Witte Huis

WASHINGTON — Amerikaanse journalisten hebben het Witte Huis gevraagd om dagelijkse persbijeenkomsten voortaan online te houden. De White House Correspondents' Association (WHCA) vreest dat verslaggevers in of rond de perszaal het risico lopen de besmettelijke Omikron-variant van het coronavirus op te lopen, schrijft *The Washington Post*.

De WHCA, die journalisten vertegenwoordigt, heeft voorgesteld de pers in het vervolg via een programma als Zoom bij te praten. Dat lijkt voorlopig niet te gaan gebeuren. Regeringswoordvoester Jen Psaki heeft laten weten dat in haar ogen een fout signaal wordt afgegeven als de 49 zetels tellende persruimte wordt gesloten.

Volgens het Witte Huis zijn al voldoende maatregelen genomen om verspreiding

van het virus tegen te gaan. De persorganisatie is daar niet gerust op en heeft journalisten gevraagd om zoveel mogelijk weg te blijven. Ook zou door de WHCA worden overwogen om maximaal veertien verslaggevers tegelijk te laten komen, zodat het makkelijk wordt om afstand te houden.

Dappere journalisten

De organisatie heeft geen zeggenschap over welke journalisten toegang krijgen tot het Witte Huis, maar

gaat wel over de zetelverdeling in de persruimte. Daar was het donderdag erg rustig, mogelijk ook vanwege de naderende feestdagen. Woordvoester Psaki grapt dat alleen bijzonder dappere journalisten haar briefing kennelijk nog persoonlijk durven bij te wonen.

Sommige verslaggevers denken volgens *The Washington Post* dat de regering meer waarde hecht aan beeldvorming dan medische noodzaak. Als de regeringswoordvoester vragen van journalisten via videoverbinding zou beantwoorden, zou het beeld kunnen ontstaan dat de autoriteiten de coronauitbraak mogelijk niet meer in de hand hebben.

Problemen wereldwijd reisverkeer houden aan

DEN HAAG — De problemen in het internationale reisverkeer houden ook na het kerstweekeinde aan. Duizenden reizigers kregen te horen dat hun vliegreis vandaag niet doorgaat. Luchtvaartmaatschappijen annuleren volgens cijfers van website FlightAware ruim 2000 vluchten. Bij KLM lijken de problemen niet zo groot.

De afgelopen dagen waren al zo'n 8300 andere vluchten geschrapt in een van de drukste periodes van het jaar. Sommige luchtvaartmaatschappijen hebben aangegeven dat personeelstekorten zijn ontstaan nu de Omikron-variant van het coronavirus wereldwijd snel

om zich heen grijpt. Medewerkers raken besmet of zitten in quarantaine. De problemen zijn ook na vandaag nog niet helemaal achter de rug. Er vallen morgen zeker zevenhonderd vluchten uit. De geannuleerde vluchten vormen een klein deel van het totale

aantal wereldwijde vlieguren per dag, maar komen wel op een lastig moment. Veel mensen gaan aan het eind van het jaar op reis om vrienden en familie op te zoeken. Voor zover bekend zijn vandaag geen vertrekkende vluchten geannuleerd van KLM, valt op te maken uit de website van Schiphol. Wel is een aantal vluchten met bestemming Amsterdam geannuleerd, al is de exacte reden daarvoor niet bekend, benadrukt een zegsman van KLM.

VS monitoren cruiseschepen vanwege besmettingen

WASHINGTON — De Amerikaanse gezondheidsdienst CDC houdt meer dan zestig cruiseschepen in de gaten vanwege coronabesmettingen aan boord. Een aantal boten is geweigerd bij verschillende havens in het Caribische gebied.

Zo mocht de *Odyssey of the Seas* van Royal Caribbean International, waar deze week 55 mensen positief

hadden getest, niet aanmeren in Curaçao en Aruba. De Carnival Freedom van Carnival Cruises werd vanwege

een aantal coronagevallen geweerd in Bonaire. Laatstgenoemde schip arriveerde gisterochtend in Miami waar alle passagiers van boord gingen. Volgens Carnival Cruises gaat de volgende trip door zoals gepland en worden alternatieve bestemmingen gezocht indien boten opnieuw

worden geweigerd bij havens. Door de coronacrisis waren cruises meer dan een jaar stilgelegd. Cruiseschepen mogen sinds juni weer uitvaren en aan boord gelden coronamaatregelen. Werknemers en passagiers moeten bovendien verplicht gevaccineerd zijn om te mogen meevaren.

Rusland legt Google en Meta miljoenenboetes op

MOSKOU — Een Russische rechtbank heeft hoge boetes opgelegd aan westerse techbedrijven. Google moet 7,2 miljard roebel (ruim 86 miljoen euro) betalen. Meta, het voormalige Facebook, krijgt een boete van omgerekend 24 miljoen euro.

De autoriteiten zeggen dat de techbedrijven ondanks meerdere waarschuwingen hebben nagelaten om illegale content te verwijderen. Het zou onder meer gaan om materiaal dat het gedachtegoed promoot van 'extremistische en terroristische organisaties'.

De Russische mediawaakhond stelt dat de bedrijven voor het eerst een boetedrag moeten betalen dat een percentage is van hun jaarlijkse omzet in het land. Het is onduidelijk om wat voor percentage het precies

gaat. Google liet weten de uitspraak te bestuderen.

Spanningen techbedrijven

Rusland heeft al langer een gespannen relatie met sommige techbedrijven. De autoriteiten klaagden afgelopen winter dat platformen als Twitter nalieten om berichten te verwijderen van aanhangers van de oppositie. Die probeerden via internet mensen te mobiliseren om deel te nemen aan protesten tegen de arrestatie van oppositieleider Aleksej Navalni. De autoriteiten blokkeerden in aanloop naar de parlementsverkiezingen van september ook tientallen sites die waren gelinkt aan de oppositie. Google en Apple kregen toen opdracht om een app te verwijderen die was bedoeld om stemtips te geven aan kiezers die kritisch staan tegenover de regering.

Foto: Shutterstock

Archiefphoto: Afghaanse vrouwen in boerka's rijden achter in een taxi ("tro-tro") in de buurt van Kabul

ISLAMABAD — De religieuze politie van de Taliban in Afghanistan heeft alle taxichauffeurs opgedragen geen muziek meer in hun auto's af te spelen en ook geen vrouwelijke passagiers op te pikken die zich niet aan de islamitische kledingvoorschriften zoals een hoofddoek houden.

De boodschap werd verspreid via een pamflet. Een woordvoerder van het Afghaanse ministerie van Deugdzzaamheidsbevordering en Zedeloosheidsbestrijding bevestigde de maatregel gisteren. De brief van het ministerie dringt er bij de chauffeurs verder op aan geen vrouwelijke passagiers te accepteren voor

langere ritten, tenzij ze mannelijke begeleiding bij zich hebben. De Afghaanse universitair docent Haroun Rahimi bekritiseerde de richtlijn en zei dat die betekent dat taxichauffeurs in feite de lichamen en mobiliteit van vrouwen zullen kunnen controleren. “Het zal mogelijkheden scheppen voor peste-

rijen en het onveilig maken van openbare ruimten voor vrouwen”, zei hij. Rahimi en andere medewerkers van de American University of Afghanistan zijn eerder dit jaar geëvacueerd uit Afghanistan.

Vrouwenrechten

Sinds de Taliban de macht hebben overgenomen, zijn de rechten van vrouwen aanzienlijk ingeperkt. In veel gevallen kunnen ze niet meer terugkeren naar hun werk. De meeste middelbare scholen voor meisjes zijn gesloten. Protesten

van vrouwelijke activisten zijn met geweld onderdrukt. Vorige week zijn de Taliban-autoriteiten begonnen met het verwijderen van afbeeldingen van vrouwen die gebruikt worden voor reclame op reclameborden en winkelpuien in de hoofdstad Kabul. Het ministerie van Deugdzzaamheidsbevordering en Zedeloosheidsbestrijding bestond ook al tijdens het vorige Talibanregime in de jaren 90. Toen was het een berucht symbool van willekeurig misbruik door openbare afranselingen en opsluiting.

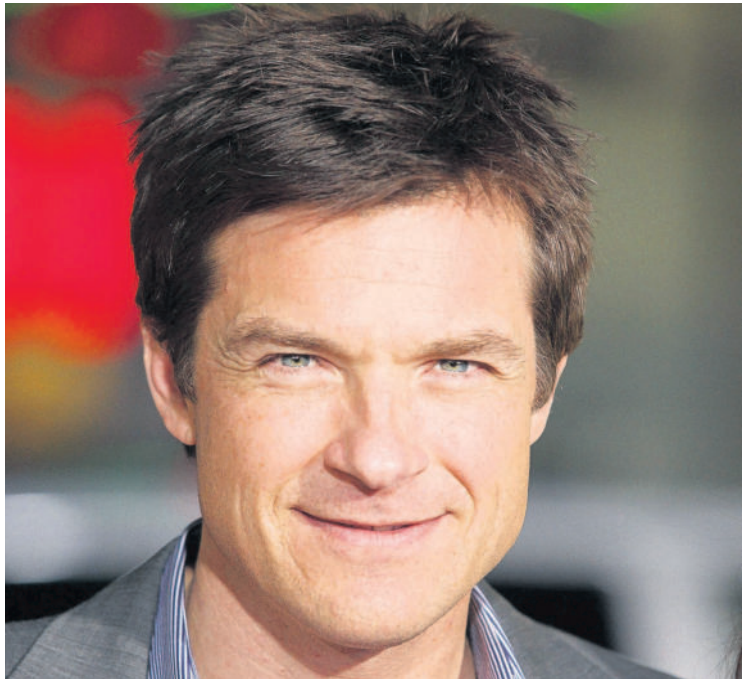

Het ‘prikkelraad’

Creëer bewustzijn en publiceer een foto van iets dat mensen in gevaar kan brengen!

E-mail naar aosaruba@amigoe.com.

Bateman Man van het Jaar

Hasty Pudding Theatricals heeft Ozark-acteur en regisseur Jason Batemen uitgeroepen tot 55e Man van het Jaar. Hij zal op 3 februari door het gezelschap worden geroosterd in de Farkas Hall van Harvard University. Er wordt ook verwacht dat hij een uitvoering bijwoont van de originele productie van het bedrijf, Ship Happens. “The Pudding is er trots op deze eer te mogen overhandigen aan een met een Emmy, SAG en Golden Globe

bekroonde acteur”, zei de organisatie in een persbericht. De Man of the Year-prijs werd in 1967 in het leven geroepen. Vanwege de coronapandemie vond er in 2020 geen ceremonie plaats. Eerdere ontvangers van de eer zijn onder meer Milo Ventimiglia, Clint Eastwood, Tom Hanks, Robert De Niro, Harrison Ford, Samuel L. Jackson, Justin Timberlake, Robert Downey Jr., Paul Rudd en Ryan Reynolds.

Wappie als woord van 2021

De leden van Genootschap Onze Taal hebben wappie gekozen tot ‘Onze Taal-woord van 2021’. Dat maakte de directeur van Onze Taal, Vibeke Roeper, bekend in het NPO Radio 1-programma *De Taalstaat*. Een wappie is ‘een persoon die een andere kijk op de feiten heeft, bijvoorbeeld als het gaat om het pandemiebeleid, en die daarom soms raar wordt gevonden’. Deze mensen gebruiken wappie vaak zelf ook als geuzennaam. Het woord karakteriseert het jaar 2021 het best, vinden de leden: het is een afspiegeling van het ingrijpende coronabeleid en de kritiek daarop.

Op de tweede plaats eindigde snottebellenprotocol (beleid dat bepaalt bij welke verkoudheidsklachten kleine kinderen naar school mogen) en derde werd pandemoe (de pandemie moe; gemoedstoe-

stand die je kan overvallen na bijna twee jaar corona en coronamaatregelen).

Prikspijs
De tien genomineerde woorden waren boosteren, flitsbezorger, havermelkelite, knaldrang, pandemoe, snottebellenprotocol, vaccinatie-locatie, wappie, woonkloof en zelftest. Onze Taal heeft 22.000 leden. Van hen bracht 15 procent zijn stem uit. Afgelopen dinsdag riep de Dikke van Dale prikspijs uit tot woord van het jaar 2021. Dat is de spijt die iemand heeft van het feit dat hij zich heeft laten vaccineren, al gaf coronaminister Hugo de Jonge er van de week een andere draai aan – hij suggereerde dat ook mensen prikspijs voelen die zich juist niet hebben laten vaccineren. “Als je op de ic ligt omdat je géén prik hebt genomen. Dan heb je pas prikspijs”, schreef hij op Twitter.

Miljoenen kijkers voor The Streamers

Naar de livestream van The Streamers in de Efteling hebben gisteren 2,44 miljoen mensen gekeken. Volgens de organisatie is dat een evenaring van het kijkcijferrecord dat afgelopen april werd neergezet met het optreden op Koningsdag. Daarnaast werd er ook nog eens minimaal 500.000 euro opgehaald voor Unicef. De show werd in meer dan honderd landen gestreamd.

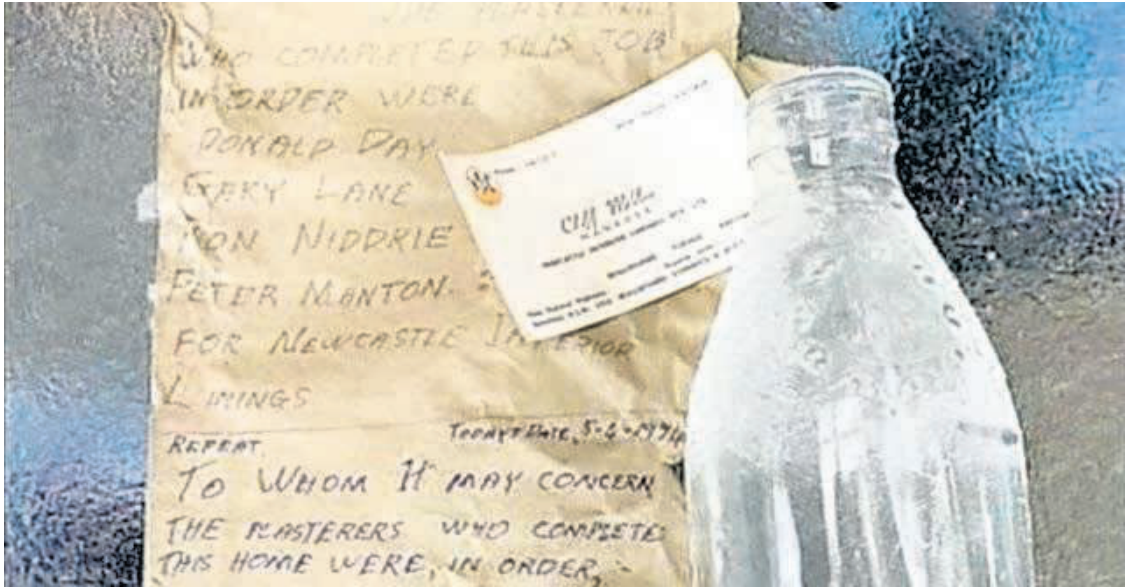
De supergroep met onder anderen Guus Meeuwis, Kraantje Pappie, Maan, Thomas Acda, Paul de Munnik, Ronnie Flex, Suzan en Freek en VanVelzen trad drie keer eerder op. Tijdens het optreden bij Paleis Noordeinde op 27 april keken ook rond de 2,5 miljoen mensen, dat was volgens de organisatie op dat moment het grootste publiek ooit voor een livestream-event.

Al een kwartier nadat de show was begonnen waren er volgens de band al twee miljoen mensen aan het kijken. Een uur na aanvang waren dat er 2,25 miljoen en om 22.15 uur tikte de stream de 2,44 miljoen kijkers aan. Het laatste concert dat The Streamers gaven in De Kuip was op het hoogtepunt goed voor 1,9 miljoen kijkers.

Naast kerstmuziek werden ook eigen hits door de artiesten ten gehore gebracht. Daarnaast werd er een ode aan Peter R. de Vries ge-

bracht door een opvoering van A Whiter Shade of Pale van Procol Harum, het favoriete nummer van de vermoorde misdaadverslaggever. De uitvoering was onderdeel van een top vijf met nummers die diende als tegenhanger – met een knipoog – van de Top 2000 op NPO Radio 2.

Boodschap in fles uit 1967

Bouwwakkers die een markthal in Schotland renoveren, hebben een bericht in een fles gevonden van een metselaar die in 1967 aan het gebouw werkte. De renovaties vinden plaats in de Victorian Market Hall. Jo Murray, manager van de Victorian Market in Inverness, maakte het nieuws be-

Mensen

Smakelijke televisiescherm

Professor Homei Miyashita onthulde in het kerstweekende zijn nieuwste innovatie: een televisie met een scherm dat de kijker kan proeven. De universitair hoofddocent aan de School of Science and Technology aan de Meiji University zei dat zijn ‘Taste the TV’ tien smaken heeft. De smaak wordt afgegeven op een film die op het scherm glijdt, zodat kijkers de smaak van het voedsel dat ze zien ervaren. “Ik denk erover om een platform te maken waar smaken van over de hele wereld kunnen worden

verspreid als ‘smaakcontent’. Het is hetzelfde als het kijken naar een film of het luisteren naar een nummer dat je leuk vindt,” vertelde Miyashita aan verslaggevers tijdens een demonstratie.

De professor zei dat hij gelooft dat de technologie kan worden gebruikt om mensen die niet kunnen of willen reizen de mogelijkheid te geven om smaken van over de hele wereld te proeven. “Ik hoop dat mensen in de toekomst de smaken van het eten kunnen downloaden en genie-

ten van de restaurants die ze leuk vinden, ongeacht waar ze in de toekomst zijn gevestigd.”

Miyashita zei op de website van het college dat zijn werk is gericht op ‘het herzien van de relatie tussen mens en inhoud’. “Ik wijs mensen aan als wezens die niet anders kunnen dan inhoud creëren, uitdrukken en consumeren. Ik geloof dat we geen nieuwe relatie tussen mens en inhoud kunnen opbouwen, tenzij we inhoud net zo belangrijk maken als voedsel en lucht”, schreef hij.

Literair icoon Joan Didion overleden

De Amerikaanse schrijfster Joan Didion is donderdag op 87-jarige leeftijd overleden in haar woning in New York. Ze stierf aan de gevolgen van de ziekte van Parkinson. Het werk van Didion maakt deel uit van de canon van de Amerikaanse literatuur. Ze was een vertegenwoordiger van New Journalism, waarbij journalistiek in een literaire stijl wordt gegoten. Didions uitgever Knopf heeft haar overlijden in een e-mail aan *The New York Times* bekendgemaakt. Didion maakte naam met een reeks artikelen in onder meer Life magazine en The Saturday Evening Post over de rafelranden van naoorlogs Amerika. Ze haalde veel inspiratie uit het leven in Californië.

Belangrijke werken van Didion zijn *Slouching Towards Bethlehem*, *The White Album* en *Where I Was From*. Ze was genomineerd voor een Pulitzerprijs voor haar autobiografie *The Year of Magical Thinking* (2005).

Hebt u iets leuks voor de mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden?

Wij plaatsen het graag op de mensen-pagina.

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar: o.v.v. “mensen”.

Daarin schrijft ze over haar rouwproces na de dood van haar man, de schrijver John Gregory Dunne. Later is daar ook een toneelstuk op Broadway van verschenen. In het boek *Blue Nights* schrijft ze over de dood van haar dochter Quintana Roo Dunne, die in 2005 overleed.

Over het leven en de carrière van Didion is in 2017 de documentaire *Joan Didion: The Center Will Not Hold* verschenen. Die is gemaakt door haar neef Griffin Dunne.

Adele nog nummer 1

Singer-songwriter Adele's ‘30’ is voor de vierde week het nummer 1 album in de Verenigde Staten. Op nummer 2 in de Billboard 200-hitlijst van zaterdag staat Juice WRLD's *Fighting Demons*, gevolgd door Taylor Swift's *Red* (Taylor's Version) op nummer 3, Michael Buble's *Christmas* op nummer 4 en Olivia Rodri-

go's *Sour* op nummer 5. De top 10 bestaat verder uit Morgan Wallen's *Dangerous: The Double Album* op nummer 6, Mariah Carey's *Merry Christmas* op nummer 7, A Charlie Brown *Christmas*-soundtrack op nummer 8, Drake's *Certified Lover Boy* op nummer 9 en Polo G's *Hall of Roem* op nummer 10.

Schwarzenegger helpt veteranen voor kerst

Voormalig gouverneur en acteur Arnold Schwarzenegger heeft 25 dakloze veteranen vlak voor de kerst aan tijdelijke noodhuisvesting geholpen. Hij droeg een kwart miljoen dollar bij aan zogeheten tiny houses voor de aan lager wal geraakte militairen. Tegen lokale media in Los Angeles zei hij ‘heel opgetogen’ te zijn. “Voor mij is dit het mooiste kerstcadeau”, aldus de vroegere bestuurder van de staat Californië. Een van de veteranen die

zijn intrek nam in een tiny house noemde het ‘levensreddend’ tegenover lokale zender *Fox 11*. De huisjes zijn klein en bedoeld als tijdelijk onderkomen. Er zit een bed en wat opslagruimte in en ze zijn voorzien van gemakken als elektriciteit, verwarming en airco. “Het geeft me een goed gevoel om iets terug te geven aan het land dat mij alles heeft gegeven”, zei de in Oostenrijk geboren Schwarzenegger.

‘Spider-Man’ vangt 1 miljard

‘Spider-Man: No Way Home’ werd de eerste film uit het pandemietijdperk die 1 miljard dollar aan wereldwijde kassaverkopen overtrof. De productie had opnieuw een sterke vertoning in het weekeinde. De film van Sony en Marvel haalde in het driedaagse weekeinde naar schatting 81,5 miljoen dollar op, vóór Universal's ‘Sing 2’ en Warner Bros. ‘The Matrix Resurrections’ die in dezelfde periode respectievelijk 23,8 miljoen dollar en 12 miljoen opleverden. In slechts twaalf dagen bracht ‘Spider-Man’ 467 miljoen dollar op in Noord-Amerikaanse theaters en 587,1 miljoen in overzeese

markten. De superheldenfilm is de eerste die die mijlpaal van een miljard dollar bereikt sinds *Star Wars: The Rise of Skywalker* uit 2019. ‘Spider-Man’ volbracht de prestatie, ondanks het niet spelen op de kritieke Chinese markt en de dreiging van de Covid-19 Omicron-variant. De pandemie heeft zijn tol geëist van de filmindustrie, zoals blijkt uit de jaarlijkse kassaverkopen. Nu 2021 ten einde loopt, staat de Noord-Amerikaanse box office momenteel op 4,3 miljard dollar en zal waarschijnlijk rond de 4,4 miljard uitkomen. Voor de pandemie was het normaal dat de kassa in een jaar de 11 miljard dollar overschreed.

Beetle baily

By Mort Walker

Beetle baily

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Sport

Curaçaos Beach Tennis was actief in Brazilië

CAIOBÁ — Van 16 tot en met 19 december heeft Curaçao meegedaan aan het Pan-Amerikaanse Beach Tennis Kampioenschap 2021.

Het ITF Beach Tennis Pan-Amerikaanse Kampioenschap is een van de grootste Beach Tennis parade-paardjes van de International Tennis Federation (ITF). Jaarlijks strijden landen uit de Pan-Amerikaanse regio om de titel. Dit jaar hebben Argentinië, Bolivia, Brazilië, Chili, Paraguay, Puerto Rico en ook Curaçao meegedaan.

Curaçao heeft in 2021 voor de derde keer deelgenomen aan deze regiona-

le kampioenschappen. Dit keer heeft de Curaçaose Tennis Bond (TCF) de volgende spelers geselecteerd: Chris de Geus, Michiel Noordhoek, Janice Tjon Sien Kie en Dénie Wolf. De Geus en Wolf waren debutanten voor de kampioenschappen. De Curaçaose selectie heeft deelgenomen aan het damesdubbel, het heren-dubbel en het gemengd dubbelspel.

2021 is het eerste jaar waarin de gehele Curaçaose selectie tot de kwartfinale is gekomen in het gemengd dubbelspel. Beide mix teams hebben in de kwartfinale gestreden tegen Brazilië, de huidige wereldkampioen. Daarnaast heeft Curaçao

de *consolation draw* bij het heren dubbelspel gewonnen. De Geus en Noordhoek hebben in de finale van het eerste team van Chili gewonnen. Dit team staat in de top 100 van de wereld en behoorde twee maanden geleden bij de World Team Cup in Rio de Janeiro nog tot de beste acht teams van de wereld. Bij dat toernooi eindigde de Curaçaose afvaardiging overigens in de top 16.

“Ook dit keer was het weer een eer om Curaçao te mogen vertegenwoordigen op een internationaal sportevenement. We zijn trots op onze prestaties en hebben extra motivatie gekregen om te trainen voor

internationale competities, zodat we ons kunnen kwalificeren voor de World Cup en de Pan-Amerikaanse spelen in 2022. Als team willen we onze dankbaarheid uitspreken naar de sponsors die onze deelname mede mogelijk hebben gemaakt: HBN Law & Tax, Trustmoore, Dribble, en natuurlijk de Curaçaose Tennis Bond”, aldus team captain Tjon Sien Kie in een verklaring aan de *Amigoe*.

Tjon Sien Kie en Wolf hebben dankzij BearingPoint, Cabana Beach en Origin ook deze maand kunnen deelnemen aan andere (ITF) toernooien in Brazilië.

Hoolwerf sterkste schaatser in marathon natuurijs

NOORDLAREN — Bart Hoolwerf heeft met overmacht de eerste marathon op natuurijs bij de mannen gewonnen. De schaatser van Jumbo-Visma troefde na honderd rondjes op de ijsbaan van Noordlaren in de eindsprint zijn medevluchters uit de kopgroep af. Sjoerd den Hertog kwam als tweede over de meet, Crispijn Ariëns werd derde.

Hoolwerf leverde een waar kunststukje op tweede kerstdag. Hij reed in de middag een persoonlijk record op de 5000 meter bij het olympisch kwalificatietoernooi (OKT) in Heerenveen en was vervolgens in de avond onnavolgbaar op de marathon.

Een groot peloton liet het kerstdiner staan om de reis naar het Groningse dorp Noordlaren te maken. Competitieleader Willem Hut van schaatsbond KNSB had pas zondag vroeg in de middag het besluit genomen om de eerste marathon op natuurijs te laten doorgaan. Er lag een gladde ijslaag van ruim 3 centimeter dik op de baan van ijsclub De Hondsrug.

Machtige versnelling

De marathonschaatsers maakten er een harde wedstrijd van. Veel schaatsers probeerden een ontsnapping te forceren, maar telkens weer werden avonturiers teruggedaald. Tegen het einde ontstond er wel een kopgroep die stand hield. Hoolwerf was een van de aanjagers. Hij leek die 5000 meter van eerder op de dag in Thialf niet te voelen in zijn benen, want hij bleef in de wat onoverzichtelijke finale het tempo opvoeren.

Uiteindelijk bleven er een man of veertien vooraan over die om de zege mochten sprinten. Ploeggenoot Robert Post maakte de weg vrij voor Hoolwerf, die met een machtige versnelling meteen een klein gaatje sloeg met de rest en afgetekend won. “Prachtig. Eerst achtste worden op de 5000 meter bij het OKT in 6.24,34, een dik persoonlijk record, en dan hier winnen. Natuurijs is het mooiste dat er is, daar leven wij voor”, zei de winnaar bij de NOS.

Wennen

Tot halverwege de wedstrijd zat hij er nog niet helemaal lekker in, vervolgde de 23-jarige schaatser. “Ik moest even wennen aan de overgang van het spekgladde ijs in Thialf naar de korte bochtjes hier op stroever ijs. Maar ik voelde me prima. Ik merkte wel dat ik die 5 kilometer in de benen had, maar ik kon alles geven. Ik nam wel even de tijd om te herstellen voor de sprint, maar Robert bracht mij geweldig in stelling.”

Het is twijfelachtig of er nog meer wedstrijden op natuurijs komen. Er wordt dooi voorspeld. De afgelopen jaren ging het steeds tussen de ijsverenigingen uit Noordlaren en Haaksbergen om wie de eerste marathon op natuurijs mocht organiseren. De edities van februari 2018 en januari 2019 werden verreden in Haaksbergen.

Twee wedstrijden Premier League uitgesteld

LONDEN — Twee van de zes wedstrijden die morgen op het programma van de Engelse Premier League staan, zijn afgelast. De duels Leeds United - Aston Villa en Arsenal - Wolverhampton Wanderers gaan niet door vanwege te veel coronabesmettingen.

De Premier League honoreerde de verzoeken van Leeds en de ‘Wolves’ om de

wedstrijden uit te stellen. Die twee ploegen hebben zoveel met corona besmette spelers en blessuregevallen, dat ze geen volwaardig team op het veld kunnen zetten.

Drie van de negen geplande wedstrijden op tweede kerstdag, oftewel ‘Boxing Day’, konden evenmin doorgang vinden vanwege te veel coronabesmettingen bij ploegen.

Martial wil weg bij Manchester United

MANCHESTER — De Franse aanvaller Anthony Martial wil weg bij Manchester United. De 26-jarige Martial heeft dat manager Ralf Rangnick in een persoonlijk gesprek laten weten. “Hij zit nu zeven jaar bij Manchester United en voelt dat dit het juiste moment kan zijn voor een verandering, om ergens anders heen te gaan”, zei Rangnick in de aanloop naar de competitiewedstrijd tegen Newcastle United.

Manchester United trok afgelopen zomer de aanvallers Cristiano Ronaldo en Jadon Sancho aan, waardoor de concurrentie voor Martial nog groter werd. De dertigvoudig international van Frankrijk speelde dit seizoen zeven wedstrijden in de Premier League, waarvan slechts twee in de basis. United nam Martial in 2015 voor een slordige 50 miljoen euro over van AS Monaco. De aanvaller speelde sindsdien bijna 270 wedstrijden voor de ‘Mancunians’ en maakte 79 doelpunten. Zijn beste seizoen in de Premier League was 2019-2020, toen Martial zeventien keer scoorde.

“Ik snap wel waarom Anthony weg wil, maar het is ook belangrijk om naar de situatie van de club te kijken”, aldus Rangnick. “We zitten in een Covid-tijd en we doen mee aan drie competities waarin we zo goed mogelijk willen presteren. Ik heb dus tegen hem gezegd dat een vertrek niet alleen in het belang van de speler moet zijn, maar ook van de club. Voor zo ver ik weet, ligt er geen enkel bod van een andere club. Zolang dit het geval is, blijft Anthony bij ons.”

Na een golf aan coronabesmettingen binnen de selectie van Manchester United is nu vrijwel iedereen weer beschikbaar voor Rangnick. Alleen Paul Pogba, die herstellende is van een dijbeenblessure, ontbreekt in de selectie.

Boca Boxing Club opent deuren

WILLEMSTAD — Vorige week heeft de heropening plaatsgevonden van de Boca Boxing Club. De opening werd verricht door Marlon Regales en in aanwezigheid van minister Ruisandro Cijntje (PNP). Curaçao kent een lange en succesvolle geschiedenis in de bokswereld en heeft in het verleden

kampioenen gekend als Jesus ‘Chuku’ Zimmerman, Marcelo ‘Cheo’ Zimmerman en Hubert ‘Ibi’ Zimmerman. Andere Curaçaose bokshelden waren Harold ‘Oi’ Constancia, Lesley Zimmerman, Richinel ‘Nel’ Zimmerman en Theo Zimmerman. Tijdens de opening van de Boca Boxing Club wer-

den presentaties gegeven door clubs als Extreme Boxing Club, Supreme Boxing Center en Curabox. Dit trok natuurlijk veel bekijks. De boksklubs hebben beloofd met elkaar samen te werken wat natuurlijk de bokswereld op het eiland ten goede zal komen.

Shapovalov arriveert in Australië met corona

SYDNEY – De Canadese tennisser Denis Shapovalov is bij aankomst op het vliegveld van Sydney positief getest op corona. De nummer 14 van de wereld was een van de eerste spelers die in Australië arriveerde om daar vanaf 1 januari deel te nemen aan de strijd om de ATP Cup, een landentoeernooi.

Shapovalov (22) meldde op Twitter in quarantaine te zitten en milde klachten te ondervinden. “Hallo allemaal, even een update: ik ben positief getest op corona. Ik

volg alle protocollen en kijk ernaar uit terug te keren op de baan als alles veilig is”, schreef de Canadees. Shapovalov heeft twee weken geleden deelgenomen aan een demonstratietoernooi in Abu Dhabi. Hij trof er onder meer de Spanjaard Rafael Nadal, die zijn voorbereiding op de Australian Open eveneens verstoord zag door een coronabesmetting. Olympisch kampioene Belinda Bencic uit Zwitserland en de Tunesische Ons Jabeur testten eerder ook positief nadat ze in Abu Dhabi in actie waren gekomen.

NORWICH/LONDEN — Arsenal heeft met een riant zege van 5-0 bij Norwich City de vierde plaats in de Premier League behouden. De superieure ploeg uit Londen leidde bij rust al met 2-0 en liep in de tweede helft verder uit.

De Noor Martin Ødegaard stond aan de basis van de eerste twee goals. Hij stelde in de zesde minuut Bukayo Saka in staat te scoren en gaf op slag van rust de voorzet op Kieran Tierney, die via de paal de bal in het doel werkte. Saka zette Arsenal na zeventig minuten met zijn tweede treffer op 3-0. De vierde treffer kwam uit een strafschop,

verzilverd door Alexandre Lacazette. In blessuretijd maakte Emile Smith Rowe er 5-0 van.

Tottenham Hotspur klom naar de vijfde plaats dankzij een 3-0-overwinning op Crystal Palace. Het duurde even voor de Spurs op gang kwamen in het eigen stadion in Londen, maar na een dik half uur was spits Harry Kane trefzeker. Het was al de negende keer in zijn carrière dat hij scoorde op ‘Boxing Day’.

Southampton

Lucas Moura verdubbelde met een harde kopbal twee minuten later de score. Diep in de tweede helft zorgde de Zuid-Koreaanse invaller

Son Heung-min voor de 3-0. Crystal Palace speelde het grootste deel van de wedstrijd met tien man, omdat Wilfried Zaha tegen het einde van de eerste helft met een tweede gele kaart van het veld moest. Steven Bergwijn viel na ruim een uur in bij de Spurs als vervanger van Kane.

West Ham United zakte naar de zesde plaats door een thuisnederlaag tegen Southampton: 2-3. Beide ploegen waren gewaagd aan elkaar en een gelijkspel lag voor de hand, maar door een goal van Jan Bednarek in de zeventigste minuut haalde Southampton de zege binnen en daarmee drie punten.